

Verslag openbare vergadering d.d. 22, 23 en 24 oktober 2024 inzake de programmabegroting 2025 van de commissies Veiligheid, Bestuur en Financiën & Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport

Middagvergadering deel 1

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Voorzitter: de heer Peters

Griffier: Jelmer Lok

Openbare orde en Veiligheid (incl. mensenhandel en drugscriminaliteit), Handhaving, Ombudszaken, Internationale zaken, Regionale samenwerking, Burgerzaken, Personeel en Organisatie, Financiën, Participatie

Middagvergadering deel 1 23 oktober 2024 inzake Veiligheid en Bestuur

- 10 De voorzitter, de heer R. Peters, en van het college de burgemeester mevrouw S. Dijkma, de wethouder mevrouw R. Streefland, wethouder mevrouw E. Voortman en de wethouder mevrouw S. Schilderman, en voorts de leden: de heer F. Dekkers (GroenLinks), mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer M. Koning (D66), de heer A. Ait Daoua (D66), mevrouw R. Leever (PvdA). De heer T. Stam (PvdA), mevrouw R. Leever (PvdA), mevrouw E. Kolenbrander (Student & Starter), de heer L. van Rooij (Student & Starter), de heer D. van Bergen (ChristenUnie), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer B. van Steeg (CDA), de heer J. van den Broek (CDA), de heer D. Bosch (UtrechtNu), de
20 heer R. Maas (VOLT), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer I. Skori (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Lok en de commissiesecretaris.

Opening

De voorzitter, de heer Peters, heropent de vergadering om 12.30 uur en heet alle aanwezigen welkom.

Op de agenda staat de begroting. Hij leidt de bespreking in. Het onderwerp Financiën kwam gisteravond aan de orde. Vanmiddag staan Veiligheid en Bestuur op de agenda.

Hij verneemt dat de commissie geen inbreng zal hebben op juridische zaken.

- 30 **De heer Bosch** (UtrechtNu) heeft daarover geen vragen.

De voorzitter verklaart wethouder Schilderman ontheven te zijn van haar taken aanwezig te zijn bij deze vergadering.

Mededelingen

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de voorzitter ook het college oproept kort en bondig te zijn in de beantwoording.

De voorzitter roept het college daartoe op.

Mededelingen vanuit het college

- 40 Geen.

Mededelingen van de voorzitter

De griffie heeft geen verzoeken gekregen voor de bespreking van geheime stukken. Dat betekent dat de voorzitter een aanvang kan nemen met de openbare vergadering.

Punt van orde

Mevrouw Assen (PvdA) spreekt haar verwondering uit over de tijd die is gegund aan de fracties met drie zetels, zoals geformuleerd in de ochtendvergadering. Wellicht komt haar fractie hierop nog terug.

De voorzitter neemt daarvan nota.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) deelt mee niet in de besluitvorming hierover te zijn betrokken.

De commissie

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat Utrecht er financieel slecht voor staat; daarom zullen er keuzes gemaakt moeten worden. Daarover wordt deze week gesproken in verschillende commissies. Zij zal vanmiddag ingaan op veiligheid, personeel en organisatie en bestuur.

Zij gaat allereerst in op veiligheid. Zij vindt dat het niet goed gaat met de veiligheid in de stad. Het aantal misdrijven is in 2023 weer toegenomen. Daarnaast voelen de inwoners van Utrecht zich steeds minder veilig. Daarmee voldoet de gemeente niet aan haar eigen doelstellingen. Zij vraagt het college hoe het college vindt dat het gaat. Wat gaat het college hieraan doen? Dat wordt haar niet duidelijk uit de programmabegroting. Zij mist duiding van de cijfers, en vooral oplossingen. Het stadsbestuur blijft doen wat het altijd al deed. Mevrouw Meerding ziet nagenoeg geen nieuwe acties; hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat Utrecht veiliger wordt en dat het stadsbestuur een positieve trend gaat zien. Zij krijgt hierop graag de reactie van de burgemeester.

De heer Bosch (UtrechtNu) deelt deze analyse van de VVD. Hij vraagt of de VVD zelf ook oplossingen heeft. Krijgt de raad amendementen?

Mevrouw Meerding (VVD) verwijst naar de Toekomstnota van haar fractie; die is op deze begroting nog steeds van kracht. Daarin deed haar fractie voorstellen om meer BOA's op straat te krijgen en om de bezuinigingen op de handhaving op overlastmeldingen ongedaan te maken. De VVD zal meer investeren in veiligheid. Daarvoor kan de raad voorstellen verwachten van haar fractie.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met “meer kleuring aan de veiligheidsproblemen”; haar fractie maakt zich specifiek zorgen over een aantal punten. Zij ontving het bericht dat het aantal gevallen van mensenhandel is toegenomen en dat dit fenomeen vooral plaatsvindt bij sekswerk aan huis omdat daarop minder zicht is. Zij vernam bij het vragenuur dat het aantal meldingen van homofoob geweld erg is toegenomen. Gisteren ontving haar fractie een brief over het verdwijnen van het digitaal opkoopregister. Zij vindt dat het college het laat afweten op veiligheid.

De heer Koning (D66) merkt op dat voor veel partijen veiligheid een belangrijk punt is, zeker ook voor de VVD. Het valt hem op dat in deze periode een aantal dingen gedaan worden waarmee ook de VVD blij mag zijn; dat betreft straatintimidatie. Hij ziet bestuurlijk ook vergaande maatregelen die het college neemt met dunne steun van de raad. Hij noemt het harddrugverbod in de openbare ruimte, het

90 verblijfsontzeggingsgebied; dat zijn vergaande maatregelen die niet het beoogde effect sorteren; hij vraagt of de VVD dat ook ziet.

Mevrouw Meerding (VVD) bevestigt dat de VVD blij is met een groot aantal acties, dat de burgemeester nu neemt. Als het gaat om het aantal nieuwe acties, ziet zij daarover niets opgenomen in de programmabegroting. Zij concludeert dat het stadsbestuur doet wat het altijd al deed, terwijl te zien is dat veiligheids- en criminaliteitscijfers alleen maar oplopen. De VVD zegt dat juist meer gedaan moet worden. Zij roept ertoe op. Haar fractie denkt dat de maatregelen die nu genomen worden wel degelijk effect sorteren. Wanneer het bestuur niets doet, voorziet zij dat het probleem alleen maar erger wordt.

100 **De heer Koning** (D66) maakt zich zorgen over de repressieve oplossingen van de VVD; hij ziet dat juist aan de voorkant op preventie ingezet moet worden en ook zorg moet worden ingezet om criminaliteit te voorkomen.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat de VVD ook een groot voorstander is van preventie en van het nemen van preventieve maatregelen. Niet voor niets steunt haar fractie de nota Grenzen stellen en Perspectief bieden; ook daarin zit voor een groot deel preventie. Repressie en preventie gaat wat haar betreft hand in hand. De VVD legt de nadruk op het repressieve deel. Haar fractie blijft dat doen.

110 **De heer Koning** (D66) ziet dat de fracties in dit soort debatten dichter bij elkaar komen; hij vindt dat prettig om te merken. Hij vraagt of hij dit mag lezen dat D66 met de VVD kan blijven kijken naar dingen die er toe doen aan de preventieve kant.

Mevrouw Meerding (VVD) kijkt graag mee.

Mevrouw Kolenbrander (Student & Starter) merkt op dat in de afgelopen tijd strenger straffen zijn uitgedeeld op straatintimidatie. Zij vraagt naar welke successen de VVD nog meer op zoek is.

Mevrouw Meerding (VVD) had een algemene vraag gesteld naar een update. Het kan zomaar zijn dat zij een brief van gisteren nog niet gezien heeft bij het schrijven van haar inbreng. Zij is er benieuwd naar of Utrecht ook successen heeft geboekt net als Rotterdam.

120 **Mevrouw Kolenbrander** (Student & Starter) las nieuwsberichten die uit Utrecht kwamen; zij vraagt of de VVD daarvan nog niet op de hoogte is.

Mevrouw Meerding (VVD) houdt het voor mogelijk verlicht te worden door mevrouw Kolenbrander.

Mevrouw Kolenbrander (Student & Starter) zal de berichten naar haar doorsturen.

130 **Mevrouw Meerding** (VVD) vervolgt haar inbreng met in te gaan op personeel en organisatie. De VVD is van mening dat om te bezuinigen vooral gekeken moet worden naar de eigen organisatie; dus ook moet bezuinigen op het aantal ambtenaren. Het college zegt dat ook te willen doen en noemt dat een hervormingsbezuiniging. Wanneer zij de desbetreffende bijlage leest in de programmabegroting, blijft het vaag wat er precies gaat gebeuren. Het college spreekt vooral over efficiënter werken, maar durft niet te zeggen dat de mensen uit zullen moeten. Het is misschien niet leuk maar wel nodig. Het aantal ambtenaren is in de afgelopen vijf jaar met maar liefst 40% gegroeid; zij vindt dat een extreem forse stijging. De VVD vindt dat dat gecorrigeerd moet worden. Zij verneemt graag hoe de wethouder hierover denkt en hoe er concreet invulling gegeven gaat worden aan de hervormingsbezuinigingen.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of dit voor de VVD een doel op zich is; kijkt de VVD alleen maar naar hoe het ambtenarenapparaat gegroeid is?

140 **Mevrouw Meerdling** (VVD) antwoordt dat het geen doel op zich is. De VVD maakt duidelijk andere keuzes. Zij is van mening dat de gemeente in haar eigen vlees moet snijden voordat een lastenverhoging doorgevoerd wordt bij de inwoners. Dit college doet dit bewust anders. Zij merkt op dat de OZB enorm verhoogd wordt. Dat is een doorn in haar oog. Om die reden vraagt zij scherp te kijken naar de eigen ambtelijke organisatie.

Mevrouw Assen (PvdA) vindt dat goed klinken "in eigen vlees snijden". Zij begrijpt dat ergens wel. Zij legt de vraag voor of de ambtenaren niet net zo goed werken voor de stad en de bewoners.

150 **Mevrouw Meerdling** (VVD) vindt het echt heel erg onwerkelijk dat in 5 jaar tijd de ambtelijke organisatie met 40% is gegroeid. Haar fractie kan dat niet verklaren. De gemeente is niet zoveel beter gaan functioneren, of dat er zoveel meer problemen zijn opgelost. In haar beleving doet het college de verkeerde dingen. Is het college vooral bezig met het ontwikkelen van beleid en mensen daarvoor aannemen, inplaats van met het oplossen van problemen.

Mevrouw Assen (PvdA) hoort de VVD hier ook heel vaak pleiten voor extra inzet op veiligheid. Zij veronderstelt dat de VVD gaat cherry picken als het gaat om de vraag waar dan wel en niet ambtenaren weg moeten.

Mevrouw Meerdling (VVD) merkt op dat de PvdA dit cherry picken noemt; haar fractie noemt dat keuzes maken. Haar fractie is van mening dat op straat nog steeds meer mensen nodig zijn, bijvoorbeeld met BOA's. In het stadskantoor zitten ook veel ambtenaren die aan beleid werken; daarop wil haar fractie bezuinigen.

160 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft recentelijk een presentatie gekregen over de inzet van AI in gemeentes en dat er verschillende proeven worden gedaan om na te gaan of daarmee een efficiencyslag te maken is om zo nodig te kunnen voldoen aan een bezuinigingsopgave. Denkt mevrouw Meerdling van de VVD ook daaraan om het college op te roepen om na te gaan of met de inzet van AI tot bezuiniging te komen is.

Mevrouw Meerdling (VVD) vindt dat een mooie suggestie. Zij sluit zich graag aan bij de oproep.

170 **De heer Ait Daoua** (D66) vraagt zich af hoe de VVD aankijkt tegen de verhouding groei van de stad en stijging van het aantal medewerkers. Utrecht is een snel groeiende stad. Dat betekent dat er ook veel meer werk is. Hoe ziet de VVD dit in verhouding tot het werk dat er ligt en de uitdaging.

Mevrouw Meerdling (VVD) antwoordt dat de stad weliswaar gegroeid is, maar niet met 40%. Dat zit de VVD dwars. Meegroeien met de stad vindt zij acceptabel, maar 40% groei vindt zij veel te veel. Haar fractie is van mening dat dat percentage omlaag moet.

De heer Ait Daoua (D66) vindt dit een vergelijking van appels met peren. Het is niet mogelijk om de percentages op deze wijze aan elkaar te koppelen. Hij legt de vraag opnieuw voor hoe de VVD dit ziet in relatie tot werkdruk.

180 **Mevrouw Meerdling** (VVD) bestrijdt dat dit een vergelijking is van appels met peren. Zij zou het percentage groei van de stad een goede maatstaf vinden voor de groei van de organisatie van de gemeente. Het lijkt haar redelijk dat de ambtelijke organisatie groeit met de groei van de stad. Als het gaat om het meer werk, moet scherp worden gekeken naar wat echt prioriteit heeft en wat het bestuur niet doet. Zij heeft de idee dat het college zich niet focust op de kern.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de VVD bekend is met het gegeven dat in de afgelopen vijf jaar de stad met 5% gegroeid is en het aantal ambtenaren per inwoner met van 11,9% naar 16,7%. Dat raakt aan 40%. Hij stelt dat het punt van de VVD blijft staan.

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt bevestigend.

190 **De voorzitter** vraagt mevrouw Meerding haar bijdrage voort te zetten zodat na haar bijdrage de vergadering te schorsen is.

Mevrouw Meerding (VVD) gaat in op de motie over het behoud van het Wijkservicecentrum Vleuten De Meern. Haar fractie ziet die motie niet terugkomen in de programmabegroting terwijl heel veel andere moties en amendementen wel worden genoemd. Haar fractie wil zich ervan verzekeren dat deze motie uitgevoerd gaat worden en dat het Wijkservicecentrum behouden blijft. Zij krijgt hierop graag de toezegging van de wethouder.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) gaat in op veiligheid; haar collega gaat straks in op participatie. Zij houdt haar bijdrage kort.

200 Zij merkt op dat dit jaar ongelooflijk mooie dingen bereikt zijn. De VVD sprak al over de straatintimidatie aanpak, met de eerste aanhoudingen in Utrecht. Het gemeentebestuur heeft een mooie nota Grenzen stellen en Perspectief bieden, zowel preventie als ingrijpen wanneer iemand een grens over gaat, en ze noemt in dit verband ook de andere jaarwisseling die dit jaar gedaan gaat worden. Zij werd aangesproken door inwoners over de jaarwisseling; gevraagd werd naar de handhavinginzet, juist nu gewerkt gaat worden met het verbod. Zij vraagt de burgemeester of die inzet dit jaar anders is dan gewoonlijk.

De heer Bosch (UtrechtNu) vraagt wat zij tegen de bewoners heeft gezegd.

210 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) heeft herhaald wat zij ook in het stadsbestuur heeft ingebracht; namelijk dat nu sprake is van een cultuurverandering, dat die verandering een aantal jaar gaat duren, dat zij niet verwacht dat dit jaar plotseling een stille jaarwisseling zal zijn, dat mensen nog steeds zullen gaan afsteken. Maar dat zij hoopt dat over drie à vijf jaar een andere jaarwisseling gevierd zal worden.

De heer Bosch (UtrechtNu) vindt dat weinig realistisch. Hij wil het eerder gevoerde debat niet overdoen. Hij gelooft niet zo in een gedragsverandering.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) noemt voorbeelden van veranderingen in de samenleving, teweeg gebracht door, door de overheid gestelde regels, zoals geen alcohol drinken beneden 18 jaar, niet roken in openbare ruimten. Zij is optimistischer dan heer Bosch. Zij vindt dat dat verschil er mag zijn.

220 Zij vraagt over de landelijke bezuinigingen op de lokale aanpak van radicalisering. Die aanpak is aangekondigd in de plannen van het Rijk. Op de lokale aanpak wordt bezuinigd; radicalisering, extremisme en terrorisme. Ze maakt zich daarover hele grote zorgen. Zij neemt aan de burgemeester ook. Zij vraagt zich af of het bestuur nu al scherp heeft wat dat betekent voor de aanpak in Utrecht; zij krijgt hierop graag een antwoord van de burgemeester.

De heer Dekkers (GroenLinks) gaat in op participatie, op Samen Stad Maken en Buurt- en Wijkgericht werken. Zijn fractie vindt en vond dat voor Samen Stad Maken geen nieuw beleid nodig is, maar dat de stad het vooral beter moet gaan doen. Geen
230 Utrecht zonder U is vastgesteld, daarover is zijn fractie tevreden en in de begroting

voor 2025 zijn verschillende stappen te zien om dat in de uitvoering echt waar te maken.

Zijn fractie vindt het belangrijk ook bij de vernieuwing van het Utrechts plan proces inclusief samenwerking met betrokken Utrechters versterkte en heldere eisen te stellen aan participatie door initiatiefnemers voor nieuwe ontwikkelingen. Hij merkt op dat dit binnenkort op de agenda staat.

Hij gaat in op de bezuiniging op het Initiatievenfonds. Bij de voorjaarsnota is besloten om vanaf 2026 te bezuinigen op het Initiatievenfonds. Hij blijft graag zoeken naar mogelijkheden om die bezuinigingen deels of geheel terug te draaien. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen met het Initiatievenfonds in gesprek te gaan om na te gaan of niet meer initiatieven van Utrechters vanuit het Ondernemersfonds te nemen zijn, en dan het liefst met een procedure die niet ingewikkeld is naast de bestaande van het Initiatievenfonds.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat heer Dekkers graag blijft zoeken naar extra middelen voor het Initiatievenfonds - zo begreep hij de inbreng van hem. Hij vraagt of dat betekent dat de heer Dekkers een voorstel gaat doen en dat hij dat probeert te dekken vanuit het Ondernemersfonds.

De heer Dekkers (GroenLinks) heeft nu een concrete vraag aan de wethouder of zij met het Ondernemersfonds wil gaan praten. Hij heeft op dit moment nog geen concrete voorstellen om dit terug te draaien.

De heer Van Steeg (CDA) zag de Partij voor de Dieren in zijn Tegenbegroting ook in die richting denken; mochten er voorstellen komen om de bezuiniging op het Initiatievenfonds te repareren, vraagt hij of GroenLinks dan graag meekijkt.

De heer Dekkers (GroenLinks) antwoordt dat de voorstellen van de Partij voor de Dieren behoorlijk ingrijpend zijn en vanuit andere overwegingen dan die van zijn fractie. GroenLinks heeft een andere redenering dan die van de Partij voor de Dieren.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of GroenLinks open staat voor een andere dekking om de bezuiniging op het Initiatievenfonds teniet te doen.

De heer Dekkers (GroenLinks) zou best willen zoeken of een deel van de bezuiniging te halen valt uit het Ondernemersfonds op basis van een andere redenering dan die van de Partij voor de Dieren.

De voorzitter schorst de vergadering rond 13.03 uur tot 14.00 uur.

Hervatting van de vergadering

De heer Dekkers (GroenLinks) zet zijn inbreng voort.

Hij gaat in op buurt- en wijkgericht werken. Zijn fractie denkt dat er fysiek te bezuinigen is op Wijkbureaus, vooral op de huisvesting van verschillende maatschappelijke voorzieningen en gemeentelijke diensten. Zijn fractie wil wel eerder versterking dan vermindering van werk- en buurtgericht werken. Binnenkort zal dit ook besproken worden bij het uitvoeringsprogramma Buurtgericht Werken. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat bij de bespreking van de taakstellende bezuiniging op de ambtelijke organisatie, nadrukkelijk bekeken wordt of die bezuinigingen niet ten koste gaan van wijk- en buurtgericht werken?

De heer Van Steeg (CDA) heeft begrepen dat er nog veel onduidelijkheid is over financiën. Dat debat is gevoerd.

280 Veiligheid is ook een belangrijk onderwerp op de begroting. Zijn fractie is van mening dat het bestuur daar aandacht aan moet blijven besteden. De veiligheidsuitdagingen groeien in de stad; hij ziet dat niet terug in deze begroting. De veiligheid verschuift naar meer digitale veiligheid.

Er is nog steeds een stijging van het aantal overlastmeldingen. Hij ziet niet dat dat opgelost wordt. Er wordt op veiligheid gekort. Hij noemt in dit verband het Lucas Bolwerk; alles wat binnen de singel gebeurt. Een echte oplossing wordt niet geboden. Hij oppert dat wat hem betreft gekeken moet worden naar iets extra's doen op handhaving; dat zou wat hem betreft moeten meegroeien met de groei van de stad. De burgemeester heeft al gezegd dat het niet zomaar kan. Wanneer dit ergens te regelen is, is dat bij de begroting. Dit zou ook passen bij de overlast die er is in de stad. Hij oppert in een afzonderlijk debat stil te staan bij de gebeurtenissen op het Lucas Bolwerk, wat er gebeurt op het Lepelenburg. Dat heeft aandacht nodig. De heer Koning zei wat hem betreft terecht dat ook geïnvesteerd moet worden op preventie; dat is wat er in deze begroting niet gebeurt. Juist op preventie en verslavingszorg wordt er gekort. Ook daar zit een probleem.

290 Hij zag de brief van de burgemeester over het digitaal opkopersregister; dit was nooit een goed functionerend instrument. Dit hangt ook samen met landelijke regelgeving, landelijke wetgeving. Hij vraagt de burgemeester nog eens toe te lichten waarom dit zo belangrijk is, hoe dit samenvalt met de landelijke wetgeving en waarom dat in haar visie zo'n groot gevolg heeft voor de aanpak Grenzen stellen en Perspectief bieden.

300 **Mevrouw Meerding** (VVD) merkt op dat dit onder andere een amendement was van het CDA waardoor op dit register werd gekort. Zij hoort de heer Van Steeg zeggen dat zijn ervaring met dat register ook niet zo goed was. Zij is benieuwd te vernemen of dit er het effect is wat het CDA beoogd had. Zij kent het CDA als een partij die veiligheid in de aanpak van ondermijning heel belangrijk vindt.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend. Het was best lastig om de dekkingen te vinden. Daarover was ook overleg nodig met de coalitie. Zeker op dit vlak, en zeker voor ondernemers leidt dit instrument tot veel administratieve lasten. Ook voor ondernemers. De vraag is of dit instrument daadwerkelijk bijdraagt aan de 310 aanpak van heling. Daarnaast komt landelijke wetgeving; die laat lang op zich wachten. Hij vraagt de burgemeester hoe pijnlijk dit is ook in het licht van de brede bezuinigingen die er zijn.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt oprecht dit een goede vraag van het CDA zij is benieuwd naar het antwoord. Zij vraagt of het CDA eventueel bereid is om opnieuw geld te gaan zoeken om het register wel te kunnen laten doorgaan, wanneer het de conclusie is dat het veel negatieve gevolgen heeft wanneer het wordt afgeschaft.

De heer Van Steeg (CDA) benadrukt dat het niet het voorstel was van het CDA om dit helemaal weg te bezuinigen. Hij vindt dat in ieder geval meer moet gebeuren op handhaving. Ook hij is van mening dat veiligheid moet meegroeien met de stad; 320 misschien zou hier de koppeling te maken zijn; hij is benieuwd naar de antwoorden op dit vlak van de burgemeester.

De heer Koning (D66) merkt op dat destijds een duidelijke afweging is gemaakt ten koste van het opkoopregister. Zijn fractie heeft voor het amendement gestemd omdat daarmee de andere zaken te organiseren waren. Hij neemt dit signaal in de brief van de burgemeester serieus. Als dit een serieus onderdeel is van het pakket Grenzen

stellen en Perspectief bieden, wil hij nagaan wat hiermee te doen is. Hij vraagt of dit ook de zoektocht is van het CDA.

330 **De heer Van Steeg** (CDA) licht toe dat hij daarom ook de vraag stelt. Die brief is niet voor niets geschreven. Als dat betekent dat de gemeente zich terugtrekt uit een aanpak die langzaam groeit; niet alle gemeenten doen nog mee. Dan vindt hij dat Utrecht zijn verantwoordelijk het moet nemen, en dat gekeken moet worden naar hoe dit te kunnen doen.

De heer Koning (D66) merkt op dat tegelijkertijd te zien is dat het geld eindig is. Zijn oplossing zou meer zijn de burgemeester uit te nodigen om na te gaan binnen het pakket Grenzen stellen en Perspectief bieden te herprioriteren, zo dat het opkoopregister in stand gehouden wordt, met een kaasschaaf binnen het programma. Hij vraagt of de heer Van Steeg dit ook ziet als een pragmatische oplossing.

340 **De heer Van Steeg** (CDA) was in die zin enigszins verbaasd door de brief; de bezuiniging die daar valt is 1/10 van de bezuiniging binnen Grenzen stellen en Perspectief bieden. Hij vindt dit een lastige vraag in dat licht, het daarin te zoeken. Hij stelt voor te zoeken naar andere manieren te zoeken; bijvoorbeeld door met de groei van de stad mee te groeien.

De heer Koning (D66) vindt dat laatste een minder grote uitnodiging. Zijn oproep is via de heer Van Steeg aan de burgemeester om ook te zoeken naar het veiligheidsbudget.

350 **De heer Van Steeg** (CDA) vindt dat op digitalisering ook iets extra's zou moeten gebeuren, dat daarin extra geïnvesteerd moet worden. Hij stelt voor de campagnes niet over te doen. Hij is benieuwd naar de effectiviteit van campagnes; wanneer wordt een campagne wel gebruikt en wanneer niet. Dit wordt wel gedaan bij straatintimidatie maar niet bij drugs. Hij vindt dat hier goed naar gekeken moet worden.

Hij heeft al eerder een initiatiefvoorstel gedaan op gebied van digitalisering. Hij vraagt hoe het daarmee staat. Hij spreekt in dit verband over het digitaal gebiedsverbod. Hij hoort hierover de laatste tijd weinig; hij verneemt graag hoe de burgemeester hiermee verder gaat.

Hij sluit zich graag aan bij de opmerking van mevrouw Meerding over Vleuten-De Meern en het Wijkbureau aldaar. Dit was een belangrijke motie die aangenomen is. Wat zijn fractie betreft wordt hierop een tegenbegroting geschreven; zijn fractie gaat voorstellen de fractiebudget te verlagen.

360 Al eerder werd gerefereerd aan bij het Initiatievenfonds; zijn fractie wil graag dat die bezuiniging ongedaan wordt gemaakt. Uit de begroting blijkt dat 98% van het Initiatievenfonds jaarlijks wordt gebruikt. Dat betekent dat met deze bezuiniging heel veel initiatieven geen ruimte meer krijgen om op te bloeien.

Al eerder vroeg hij grote initiatieven uit het Initiatievenfonds te halen; wanneer die ene evenementen eruit gehaald zijn, zou er veel meer ruimte in het Initiatievenfonds zijn en zou deze bezuiniging teniet gedaan worden. Hij vraagt of er mogelijkheden zijn en of de wethouder al zover is.

370 **De heer Bosch** (UtrechtNu) gaat in op de fractiebudgetten; hij vraagt wat de heer Van Steeg voorstelt. De suggestie bestaat dat er ruime fractiebudgetten zijn. Hij vraagt of de heer van Steeg het met hem eens is dat die budgetten ver onder het niveau van Rotterdam, Den Haag, en Amsterdam ligt. Dit komt hem dit komt op hem over als voor de Bühne.

De heer Van Steeg (CDA) bestrijdt dat dat zijn intentie is. Zijn fractie houdt jaarlijks veel geld over en stort ook vaak een heel deel terug. En dat terwijl zijn fractie investeert in de ondersteuning. Zijn fractie is steeds op zoek naar wat extra is te doen om dit geld te investeren. Hij vindt dat een lastig verhaal.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) krijgt de indruk als accepteert het CDA de korting op het Initiatievenfonds. Hij gaat er vanuit dat dat niet het geval is.

380 **De heer Van Steeg** (CDA) antwoordt bevestigend; zijn fractie zal een voorstel indienen dat niet te doen. Een mogelijke stap is de grote evenementen op een andere manier te financieren. De wethouder denkt daarover na. Dan is er veel meer ruimte in het Initiatievenfonds voor kleine initiatieven waarvoor het Initiatievenfonds juist is ingesteld.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) kan zich niet voorstellen dat het CDA dit wil. Op het stedelijk niveau gebeuren stedelijke activiteiten - hij vindt dat het laatste waarop bezuinigd moet worden.

De heer Van Steeg (CDA) licht toe dat zijn suggestie niet was om daarop te bezuinigen, maar die grote evenementen buiten het Initiatievenfonds te houden. Hij herhaalt zijn argumenten. De

390 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) adviseert het CDA die twee vragen gelijktijdig te blijven stellen. Anders loopt de raad het risico een deel van het geld te verliezen.

De heer Van Steeg (CDA) zal proberen dat te doen en als het daarmee uit de wereld is, heeft hij dat graag.

Hij gaat in op het terugdringen van het ziekteverzuim; Utrecht zit hiermee enorm hoog, boven de 9%. Dat raakt aan goed personeelsbeleid en hoe om te gaan met personeel. Dat kwam al op andere vlakken aan de orde; wat geeft het stadsbestuur de zekerheid dat in twee jaar de inhaalslag gemaakt gaat worden die hier wordt geschetst en hoe wordt de raad daarin meegenomen. Misschien moet hierover nog een afzonderlijk debat gevoerd worden. De raad heeft daarover meer informatie

400 nodig dan alleen deze brief. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) slingerde het ziekteverzuim aan. Hij zou hierover in een afzonderlijk debat geïnformeerd willen worden. Hij is benieuwd of de heer Van Steeg het met hem deelt dat hier winst te behalen is met een goede aanpak. Die winst zou er ook in financieel opzicht kunnen zijn. Kijkend naar de tekorten in de stad is er alle aanleiding met ook dit in het achterhoofd naar personeelsbeleid te kijken. Een blij personeelslid, kost geen geld maar die levert geld op.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat de vraag is of dit ook iets financieels zou kunnen opleveren. Hij vindt dat dit aangevlogen moet worden vanuit goed werkgeverschap. Op dat vlak maakt hij zich zorgen over wat er gebeurt en over de

410 hoogte van het verslag. Wanneer hier goede aandacht op is, zullen de medewerkers met meer energie aan de dag beginnen en daarmee meer bijdragen aan wat in de stad gedaan wordt. In die zin is hij het eens met heer Bos. Dit heeft ook financiële repercussies vanwege noodzakelijke inhuur.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) wilde dit antwoord hebben; uit dit antwoord komt zijn vervolgvraag. Hij vraagt of de heer van steeg met hem deelt dat het verstandig zou zijn geweest wanneer het college de extra kosten had gerapporteerd die gemoeid zijn met vervanging van personeelsleden, maar ook van het ziekteverzuimbeleid zelf.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat wat het kost niet de eerste reden zou moeten

420 zijn. Hij leest iets over een mentaliteitsomslag; de vraag is hoe de stappen te zetten

naar een forse verlaging van het ziekteverzuim. Tot nu toe is dit niet gelukt. Hij legt de vraag voor waarom het deze keer anders zou zijn. Hij agendeert dit graag samen met heer Bos voor een debat in de commissie; wellicht al op basis van de brief van het college.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hoopt nu dat hij de vragen via de heer Van Steeg aan het college kon stellen. **De voorzitter** neemt daarvan nota.

430 **De heer Koning** (D66) merkt op dat sommige dingen in de stad goed gaan. Dit college zet goede stappen. Zo lijkt er ruimte voor het uitbreiden van het aantal coffeshopvergunningen. En evenzo ruimte voor meer flexibele inzet van drugstesten. Hij vindt dat goede progressie stappen die gezet zijn binnen de smalle marges van de wet binnen het veiligheidsbeleid.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) merkt op dat er helemaal geen sprake is van ruimte voor uitbreiding van vergunningen voor coffeshops. Hij merkt op dat de heer Koning een motie daarover overwoog maar dat hij nog niet behandeld is. Hij loopt nu twee stappen voor op eventuele besluiten.

440 **De heer Koning** (D66) antwoordt dat dat juist is. Daarom zijn formulering dat er ruimte lijkt te zijn. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.
Veel Utrechters ergeren zich aan de overlast en aan de ellendige situatie die ontstaat wanneer verslaafden op een plek blijven hangen. De plek rondom het Stationsgebied wordt ervaren als een sociaal onveilige plek. Die plekken worden soms gemeden met omlopen of omfietsen; dan is er geen sprake van toegankelijk gebied. Dat is de reden waarom hij vindt dat alles op alles gezet moet worden die plek weer veilig te krijgen; hij ziet dat het college daar hard aan werkt. Zware repressie blijkt onvoldoende te zijn. Hij is van mening dat er meer zorg nodig is. Voor de tweede keer was er sprake van uitbreiding van het verblijfsontzeggingsgebied - hij vindt dat een zware bestuurlijke maatregel. De vraag is of dit effectief is. Hij merkt op dat overduidelijk sprake is van een waterbedeffect; omdat het een steeds groter gebied wordt, denkt hij dat het afdoet aan de kracht van de maatregel. Er moet immers in
450 een groter gebied gecontroleerd en gehandhaafd worden. Daarom wil hij van het college weten wat er in 2025 verder gebeurt in de aanpak rondom het Bollendak, de Sijpesteinkade, en het Lombokplein. Hij vraagt de toezegging van de burgemeester dat het perspectief voor de raad beslist is dat het verblijfontzeggingsgebied niet nog groter maar kleiner wordt.

Mevrouw Meerding (VVD) zag het venijn in de laatste zin; waarop baseert D66 zich op het kleiner worden van het verblijfontzeggingsgebied; de overlast is nog niet afgenomen. Hoe is dan nu al vanuit het bestuur te zeggen dat het gebied kleiner moet worden.

460 **De heer Koning** (D66) brengt voor het voetlicht dat vanuit het college recentelijk een besluit is genomen, om het verblijfontzeggingsgebied nog een keer te vergroten. Zijn fractie staat daar achter. Hij ziet dat in dit een noodzakelijke stap lijkt te zijn in het geheel van de aanpak. Bij hem doemt wel de vraag op waar dit ophoudt. Hij wil niet dat straks de halve binnenstad een verblijfontzeggingsgebied is. Hij vindt een dergelijk vergaande bestuurlijke maatregel niet proportioneel. Hij wil het perspectief dat uiteindelijk dit wordt afgebouwd. Hij heeft begrepen uit eerdere debatten met de burgemeester dat dit haar inzet is; hij krijgt daarvan graag de bevestiging. Zijn fractie vindt het een vergaande maatregel.

Mevrouw Meerding (VVD) werpt tegen dat het afbouwen pas gedaan wordt wanneer er iets is opgelost. Op dit moment wordt nog niet gezien dat de overlast minder wordt; daar is het bestuur nog niet aanbeland.

De heer Koning (D66) wijt dat aan de complexiteit van dit hele vraagstuk. Wanneer deze repressieve maatregel onvoldoende functioneert, moet er blijkbaar meer worden ingezet van de kant van zorg en van hulpverlening. Dit functioneert alleen wanneer er een samenspel is [tussen preventie en repressie.]

Mevrouw Meerding (VVD) begrijpt dat heer Koning de conclusie trekt dat er op zorg meer bij moet; zij weet niet of dat het geval is; zij vraagt zich dat af. Zij deelt met de heer Koning dat dit probleem moet worden aangepakt. Wat de VVD betreft begrijpt zij deze repressieve kant heel goed, en zou zij het verblijfontzeggingsgebied in stand willen laten zolang deze overlast er is. Zij hoopt van de burgemeester te vernemen wat er dan nog meer nodig is om dit probleem op te lossen.

De heer Ait Daoua (D66) gaat in op het ziekteverzuim en stelt vast dat het behoorlijk hoog is. Utrecht heeft het hoogste percentage van de G4. Hij vindt het zorgwekkend dat het om 80% langdurig zieken gaat. Dat gaat er voor zorgen dat de werkdruk alleen maar toeneemt. De situatie gaat straks ontstaan waarin minder mensen hetzelfde werk doen, of wellicht meer vanwege de groeiende stad, dat lijkt zijn fractie een onverstandige situatie. Hij vraagt het college hoe het ervoor gaat zorgen dat deze bezuinigingen niet leiden tot nog meer uitval, wat zijn de concrete plannen om ervoor te zorgen dat de werkdruk niet te hoog wordt voor de mensen die blijven. Zijn fractie denkt aan in het geval er bezuinigingen toegepast worden op het ambtenarenbestand, gekeken kan worden naar de managementlaag en hoe in het management efficiënter te werken is. Hij vraagt de wethouder of ook te onderzoeken of het mogelijk is voor ambtenaren het recht in te voeren van onbereikbaarheid. Dat zou ook de werkdruk wellicht ook kunnen verlagen.

De heer Bosch (UtrechtNu) vraagt of die onbereikbaarheid tijdens werktijden zal zijn. Hij wil dat dan ook graag.

De heer Ait Daoua (D66) licht toe dat dit geldt voor buiten werktijden zonder dat daarvoor iets is ingepland.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met in te gaan op zaaksysteem. Hij bedoelt daarmee op het Centraal digitale systeem voor proces en diensten van de gemeente. Uit de evaluatie is gebleken dat daar niet heel veel goed ging. Wat hem zorgen baart, is dat de problemen met dat systeem direct invloed kunnen hebben op de kwaliteit van de dienstverlening. Wanneer de gemeente de interne processen niet op orde heeft, kan dat leiden tot inefficiëntie met verdere druk op de organisatie en verdere verhoging van de werkdruk. Zeker met het oog op de groei van de stad, moet dat systeem toekomstbestendig zijn. Hij vraagt het college hoe het college ervoor gaat zorgen dat het zaaksysteem goed genoeg is om de groei van de stad te ondersteunen en de continuïteit te waarborgen. Daarmee doelt hij vooral op de implementatie in de praktijk; hij heeft kennisgenomen van de maatregelen die genomen worden. Zij vraagt zit in hoe dit daadwerkelijk uitgewerkt gaat worden.

De heer Paalman (HORIZON) is blij dat D66 zich ook zorgen maakt over dit soort zaken. Hij verwacht binnenkort een heel interessant debat hierover in deze commissie. Daar staat D66 niet in als mede agendeerder; hij legt de vraag voor of D66 wellicht nog toegevoegd moet worden. Hij voegt de heer Ait Daoua graag toe aan de lijst.

De heer Ait Daoua (D66) houdt zich met genoegen aanbevelen.

520 **De heer Van Bommel** (Partij voor de Dieren) hoorde de vraag naar meer BOA's. Zijn partij laat in de Tegenbegroting zien dat daarvoor geld vrijgemaakt kan worden. Zijn fractie maakt geld vrij voor vijf fte aan groene BOA's. Groene BOA's zijn hard nodig, omdat de natuur in Utrecht kwetsbaar is. Deze groene BOA's bieden de natuur de bescherming die hij nodig heeft. Hij vraagt of de burgemeester net als zijn fractie enthousiast voor dit voorstel om Utrecht te voorzien van deze extra Groene BOA's.

Ook zet zijn partij zich in op het Initiatievenfonds; dit fonds geeft bijvoorbeeld ruimte voor groene ideeën van inwoners en dit fonds biedt ruimte voor buurtinitiatieven. Zijn fractie vindt dit fonds een betere plek om het geld te gebruiken dan het Ondernemersfonds; daar wordt het geld vaak besteed aan wat ten goede komt aan het economisch klimaat, in plaats van de participatie.

530 Met het geld dat uitgetrokken wordt voor het Initiatievenfonds maakt zijn partij niet alleen de bezuiniging ongedaan, maar doet zijn partij een flinke extra investering. Naast de Tegenbegroting denkt zijn fractie ook nog aan losse maatregelen.

Mevrouw Leevers (PvdA) vraagt aandacht voor femicide. Hierover zijn in de raad vaker vragen gesteld; er lijkt een landelijk beleid aan te komen en ook gemeenten werken aan beleid. Zij vraagt de burgemeester wat zij zou doen wanneer capaciteit en geld geen rol zouden spelen en in welke mate in dit beleid een G4 verband wordt opgetrokken.

540 **De heer Stam** (PvdA) brengt in dat op 31 december de tijdelijke arbeidsmarkttoelage van VTH Thor af. De toelage zorgt voor een substantieel hoger inkomen voor de handhavers van de gemeente Utrecht. Vanaf 1 januari 2025 wordt het nieuwe Functiehuis van kracht. Hij heeft begrepen dat hierdoor een deel van de handhavers erop achteruit gaat. Hij vraagt of de wethouder kan toelichten of dit zo is en of en zo ja wat er aan gedaan gaat worden. Wat is mogelijk te doen om de impact te verzachten. Welke schalen worden er geraakt? Om hoeveel personen gaat het? En wat zouden de kosten zijn om de personen die hierdoor achteruit gaan, te compenseren.

550 **De voorzitter** deelt mee dat deze vragen gesteld hadden kunnen worden in de schriftelijke vragen. Ze zijn vrij technisch van aard. Wellicht probeert het college hierop een antwoord te geven.

De heer Maas (VOLT) is een partij van bestuurlijk transparantie en burger participatie, van doelen, indicatoren en zijn partij hecht aan een goede sturing in de organisatie. Hij concentreert zich vandaag op de organisatie.

Hij vindt het een goed idee om kritisch te kijken in de eigen bestuurlijke organisatie in zijn algemeenheid, maar ook in het licht van de bezuinigingen en het ziekteverzuim. Hervormingsbezuinigingen met efficiënter werken, beter prioriteren, centraliseren en beter organiseren moeten het huishoudboekje op orde krijgen. Hij vindt dat allemaal goed klinken.

560 In de laatste jaren zag hij talloze cases waarin de gemeente niet getuigt van efficiëntie en goede organisatie. Zijn partij maakt zich daarom grote zorgen over deze maatregelen. Het bestuur heeft te maken met een inhuurplafond dat jaarlijks

overschreden wordt. Ook dat moet efficiënter. Tegelijkertijd is te zien dat in de laatste jaren op een aantal dossiers kapitale fouten worden gemaakt die tot slechte pers en extra kosten leiden. Hij refereert aan het Berenschot rapport waarin geschreven is dat de hoofdreden voor escalatie van het dossier Handhaving Binnenstad, het ontbreken is van regie op samenwerking tussen de verschillende betrokken afdelingen. Voor de heer Maas is duidelijk dat het anders moet. Het lijkt geen verbetering op te treden. Hij vraagt hoe de wethouder dit gaat inrichten in het licht van de hervormingsbezuinigingen; hij vraagt naar het plan.

Hij merkt op met betrekking tot het Handhavingdossier Binnenstad wordt voor de post hogere lasten een half miljoen extra uitgetrokken. Bij de programmabegroting 2024 was voor dit dossier ook al een half miljoen uitgetrokken; hoe verhouden deze kosten zich tot in juli gepresenteerde kostenoverzicht en hoe realistisch is het dat het hierbij blijft.

VOLT zal zeker alle initiatieven vanuit het Initiatievenfonds en andere participatie projecten steunen.

Mevrouw Kolenbrander (Student & Starter) brengt in dat Utrecht van talent bruist. Tot haar spijt kan het vinden van een stageplek nog steeds erg lastig zijn. Zij kent genoeg studiegenoten en vrienden die studievertraging oplopen; door het niet kunnen vinden van een passende stage. Zeker met een lang studeerroute voor de deur brengt dat enorm veel stress met zich mee.

Zij vond bij Student & Starter een stage plek. Dankzij deze stage zit zij nu in deze commissie om met andere partijen te spreken over de programmabegroting van Utrecht. Zo snel kan het gaan. Deze kans heeft haar op jonge leeftijd in contact gebracht met de gemeentepolitiek. Die ervaring zal haar voor altijd bijblijven. Zij gunt andere studenten en jongeren die ervaring ook van harte. Daarom doet zij een oproep aan deze commissie en andere fracties ook stagiaires aan te nemen. Veel fracties benadrukken het belang van stageplekken; zij geeft hen mee daarin een actieve rol te kunnen spelen. Door het aannemen van stagiaires wordt er gezamenlijk voor gezorgd dat de Utrechtse jongeren kennis opdoen over en een stem krijgen in de lokale politiek. Dit verjongt de partijen en bevordert het delen van kennis aan beide kanten. In plaats van alleen over jongeren te praten, worden ze actief betrokken bij de gesprekken in de raad. Zij benadrukt dat stagiaires een waardevolle inbreng kunnen hebben, bijvoorbeeld over het lopende debat over Utrecht Science park. De inbreng is niet alleen waardevol voor hen maar ook voor de toekomst van de stad.

Dit betoog brengt haar naar een aantal vragen; is de wethouder bereid onderzoek te doen naar het actief stimuleren van partijen om stage plekken te faciliteren; is de wethouder bereid om onderzoek te doen naar het creëren van een handvat dat partijen hier kunnen gebruiken om kwalitatief hoogwaardige stages aan te bieden.

De heer Stam (PvdA) vraagt of mevrouw Kolenbrander ermee bekend is dat wethouder Streefland in het verleden twee stagiaires heeft begeleid en dat wethouder de Vries ook stagiaires heeft begeleid – dus dat het college hiermee bezig is. **Mevrouw Kolenbrander** (Student & Starter) dankt de heer Stam voor die vraag en licht toe dat zij haar vraag zo niet bedoelde.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met een onderwerp binnen personeel en organisatie.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) nog een keer stagiaire aan; dat is hem niet goed bevallen. Hij vraagt of mevrouw Kolenbrander hem handvatten kan bieden waarmee hij zichzelf op dit punt kan verbeteren.

Hij is van mening dat bij het aannemen van een stagiair een goede beloning hoort. Nu zijn daar regels binnen de gemeente voor het belonen van stagiaires; hoe kijkt Student & Starter daar naar. Hij vindt het goed dat mevrouw Kolenbrander deze oproep doet. Uit haar inleidende verhaal leek het erop alsof Student & Starter nog geen stagiaires heeft aangenomen. Hij vraagt hoe dat zit.

620 **Mevrouw Kolenbrander** (Student & Starter) komt net uit haar stageperiode binnen Student & Starter. Voor haar is het nu opstarten en dan heel gauw kijken naar de volgende stagiair.

Als het gaat om de beloning kan Stadsbelang een voorbeeld nemen aan Student & Starter; zij kreeg altijd een nette beloning.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de beloning conform het beloningsbeleid was zoals de gemeente die heeft richting stagiaires. Of is mevrouw Kolenbrander daar niet van op de hoogte?

Mevrouw Kolenbrander (Student & Starter) zet uiteen dat zij tevreden was met haar beloning.

630 Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met te zeggen dat zij enorm blij is om te zien dat meer dan de helft van het personeelsbestand van de gemeente uit vrouwen bestaat. Zij vindt het heel positief. Maar tot haar spijt is de uitstroom onder de vrouwen erg hoog. Zij leest nergens terug hoe de uitstroom te verminderen en jonge personen te binden zijn aan een het personeelsbestand. Zij vraagt de wethouder onderzoek te doen naar de uitstroom; waarom is de uitstroom zo hoog. Hoe is het mogelijk om de jongeren te binden aan het personeelsbestand.

640 Zij refereert aan de inbreng van de VVD over veiligheid. Zij merkt op dat het gevoel van onveiligheid in de stad groeit en niet raakt aan de ambitie die de stad heeft. Naar aanleiding van de stijgende cijfers en de niet behaalde doelen vraagt zij de burgemeester naar de concrete stappen die zij neemt om het groeiende onveiligheidsgevoel onder inwoners effectief aan te pakken.

De heer Van Rooij (Student & Starter) brengt in dat 35% van de bevolking structureel ondervertegenwoordigd wordt; dat zijn jonge Utrechters. Zij hebben niet het gevoel dat de politiek er is voor hen. Hij vindt dat een gemiste kans. Deze jongeren zullen het langst in Utrecht wonen en hun betrokkenheid is cruciaal voor de toekomst van Utrecht. Tot zijn spijt ontbreekt deze urgentie in de programmabegroting; de aandacht om jeugd participatie te versterken, komt pas in de tweede helft van 2025. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 een concreet plan voor te leggen aan de raad om de jeugdparticipatie te versterken.

650 Zijn fractie stelt voor een jongerenraad op te richten; hij refereert daarbij aan andere steden die met succes een jongerenraad instelden.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) legt de vraag voor wat die drie maanden scheelt; zet dat echt zoden aan de dijk? Maar dat het beleid veel krachtiger.

De heer Van Rooij (Student & Starter) merkt op dat het een half jaar scheelt. Bovendien kunnen jongeren niet wachten; hij vindt [gezien de problemen die jongeren ondergaan een half jaar een hele tijd].

Hij vervolgt met op te merken dat deze jongerenraad gevraagd en ongevraagd advies kan geven aan de gemeenteraad en aan het college. Zo worden jonge mensen direct betrokken bij de besluitvorming krijgen zijn plek aan tafel. De jongerenraad biedt ruimte aan frisse ideeën en kritische geluiden die anders niet worden gehoord. Vaak wordt in de gemeenteraad gesproken over participatie en inclusiviteit; hij stelt voor de principes toe te passen op de jongste generatie Utrechters. Hij vraagt of de wethouder erkent dat de oprichting van een jongerenraad bijdraagt aan de vertegenwoordiging van jonge mensen en hoe staat de wethouder tegenover de invoering van een jongerenraad.

De heer Skori (DENK) gaat in op de landelijke politiek. Hij besteedt aandacht aan de zogenaamde opvangcrisis, het demonstratierecht, het antisemitisme als argument, de weerstand onder burgemeesters tegen uitspraken uit de protestbeweging die gaande is. Burgemeester Dijksma riep het kabinet ertoe op afstand te nemen van de reactie van demonstranten op burgemeester Halsema. Hij complimenteert de burgemeester daarmee.

Momenteel werkt het kabinet aan een wetsvoorstel om het demonstratierecht verder in te perken. Zo wil het kabinet gezichtsbedekkende kleding in demonstraties verbieden. Demonstranten die al kwetsbaar zijn, kunnen straks niet meer veilig demonstreren. Hij roept de burgemeester op om bij het Rijk te lobbyen tegen dit verbod en mocht dit verbod toch worden ingevoerd, dit bij demonstraties in Utrecht niet handhaven. Hij krijgt hierop graag een toezegging.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat politiek activisme uit te dragen is via journalistiek, moderne media, literatuur, maar ook door demonstraties bij stakingen, maar ook met geweld. Hij hoort de heer Skori niet spreken over de manier waarop politiek activisme kan worden bedreven. Vaak zijn de laatste tijd geweldsuitingen te zien waarvan hij niet vrolijk wordt. Hij vraagt of de heer Skori nu zegt dat hij het politiekactivisme met geweld wel acceptabel vindt.

De heer Skori (DENK) is tegen elke vorm van geweld, vernielingen en alles wat [daaronder te begrijpen] is.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) gaat allereerst in op het onderwerp personeel en organisatie. In het afgelopen jaar stelde zijn fractie al vragen over de werkdruk, het ziekteverzuim en de ambitie om efficiënter te werken. Zijn partij blijft daar zorgen over maken. Hij is blij dat dit bij meer partijen op de agenda staat. Zij vinden een gezond werkklimaat erg belangrijk. Zijn fractie bereiken geluiden dat op verschillende afdelingen het water aan de lippen staat dat het erg moeilijk is om vacatures te vullen dat de werklust nauwelijks meer te dragen is door het huidige ambtenarenkorps. Hij vraagt of het college die signalen herkent. Welk perspectief kan het college de ambtenaren bieden. Hij vraagt of dit mogelijk conflicteert met de ambitie efficiënter te gaan werken. Daarnaast valt het hem op dat de beloofde concretisering van deze hervormingsopgave doorgeschoven is van de begroting naar de Voorjaarsnota. Hij vraagt uitleg daarvan en krijgt hierop graag een reactie.

Bij de ambitie om Utrechters te betrekken bij de ontwikkeling van wijkplatforms en die te ondersteunen, bereikte hem het nieuws dat Wijkplatform Noordoost ermee stopt. Dat is niet de richting waarin zijn fractie op wil. Dit bericht bevreemdde hem enigszins. Hij vraagt wat hier aan de hand is en of dit al bekend was bij het college.

Is er zicht op opvolging of vervanging van deze organisatie. Hij krijgt hierop graag een reactie.

In het licht van veiligheid werd afgelopen zomer de nachtelijke handhaving iets terug geschroefd. Nu is het bestuur een kleine vier maanden verder. Het is nog te vroeg om harde conclusies te trekken; hij vraagt of het college iets kan zeggen over de gevolgen daarvan op het gebied van de aanpak van de overlast.

Met betrekking tot de voorgenomen focus in de lobby is het wat zijn fractie betreft goed om duidelijker keuzes te maken waarvoor gelobbyd moet worden. Vorige week gaf wethouder Eerenberg daarvan een goed voorbeeld door aan te geven dat de lobby richting het Rijk op dit moment niet kansrijk is en hij deed [de suggestie] die lobby niet voor te stellen. Wat zijn fractie betreft is het goed om hierin als raad duidelijker keuzes te maken en is het ook wenselijk dat het college aan de voorkant een inschatting en advies meegeeft aan de raad. Wat hem betreft mag het college ook duidelijk nee zeggen wanneer lobby niet van waarde wordt geschat of als er geen budget beschikbaar is.

De voorzitter stelt vast dat BIJ1 afwezig is. Hij geeft het woord aan de heer Dijkstra.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt vast dat er veel bezuinigd is op participatie. Hij vindt dat ongewenst. Het is slecht voor de democratie, voor het vertrouwen in de overheid en de bereidheid van inwoners om zich in te zetten voor de gemeenschap. Wat hem betreft geeft het college meer ruimte voor participatie. Zijn fractie zal daarvoor een motie indienen bij de raadsbehandeling. Hij dacht aan een bedrag van 600.000 euro extra met perspectief op meer vanaf 2026, structureel te financieren vanuit een Ondernemersfonds. Hij vindt het gênant voor woorden dat dat fonds drie keer groter is geworden in drie jaar tijd, terwijl in de tussentijd allerlei bezuinigingen plaats vinden op bewonersfondsen.

De heer Van der Berg (ChristenUnie) hoort de heer Dijkstra spreken over participatie. Hij merkt op dat dat een ontzettend breed onderwerp is met ontzettend veel vormen. Hij vraagt welke vormen van participatie hij met de 600.000 euro op het oog heeft om te stimuleren.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) denkt aan een achttal zaken; hij noemt daarvan drie: burgerberaden, subsidie voor huurderparticipatie, en bomen voor bewoners.

De heer Koning (D66) kent de heer Dijkstra als iemand die geeft om het verenigingsleven in Utrecht. Hij vraagt of dat juist is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is daarvan een hartstochtelijk voorstander.

De heer Koning (D66) heeft dan slecht nieuws voor de heer Dijkstra als het gaat om zijn voorgenomen dekking. Sportclubs dragen bij aan OVU, maar hebben zelf trekkingsrecht daaruit. Het OVU is een soort Initiatievenfonds voor ondernemers en voor maatschappelijk middenveldorganisaties. Hij vraagt of de heer Dijkstra niet ziet dat hij daar activiteiten in gaat perken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft ook aangegeven geen voorstander te zijn van het voorstel van de Partij voor de Dieren. Zijn fractie gaat de ondernemers helpen - de ondernemers weten op dit moment geen raad meer met het geld. Het bedrag in het fonds is gegroeid van 4,9 naar 14,6 miljoen in 10 jaar tijd. Ze hebben nu al moeite om goede bestedingen te vinden. Hij zou zich als ondernemer achter de oren krabben; die blijft geld maar groeien, puur en alleen omdat oude afspraken gelden uit 2014.

De voorzitter merkt op dat een Ondernemersfonds eerder al is besproken bij zowel VOWE en bij Financiën. Hij vraagt de commissie hierover geen uitgebreid debat te voeren.

De heer Koning (D66) stoort zich aan het gemak waarmee dit geld getrokken wordt, terwijl het om geld gaat dat opgebracht is door ondernemers zelf. Doordat het gemeentebestuur waarvan de raad onderdeel uitmaakt en waarvoor de raad verantwoordelijk en ervoor kiest om de OZB te verhogen, worden de ondernemers in staat gesteld om zelf meer van hun eigen geld uit te geven. Hij wil van de heer Dijkstra weten of hij het daarmee eens is in de kern van zaak.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt bevestigend. In zijn beleving zitten D66 en EenUtrecht op dit punt heel dicht bij elkaar. Hij is ontzettend groot voorstander van dat Ondernemersfonds. Hij koestert dat. Het is een uniek project. Niet alle gemeenten hebben een dergelijk project. Maar de stijging van het kapitaal in dit fonds is niet meer te verkopen. Veel ondernemers zijn die mening ook toegedaan. Hij adviseert D66 daar naar te vragen. Hij stelt voor gezamenlijk te zoeken naar een oplossing die recht doet aan alle verhoudingen binnen de stad.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met te vragen welke partijen dit met zijn fractie willen oppakken. Hij vraagt de wethouder op zij dit initiatief op onderdelen kan steunen of in zijn geheel.

Ten tweede gaat hij in op de Participatieverordening. Elk kwartaal wordt die verordening een kwartaal naar achteren geschoven. Voor hem is de maat vol. Hij krijgt graag een toezegging van de wethouder dat die verordening in december bij de raad voorligt. Dit heeft gevolgen voor de positie van burgers.

Ten derde gaat hij in op de Burgertevredenheid; hij vindt dit dun geformuleerd in de programmabegroting. Hij citeert "het percentage Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in zijn haar contact met inwoners"- dat heeft een nulmeting van 70%, realisatie 70% doelstelling 28%. Hij schaamt zich daarvoor. Hij stelt een amendement in het vooruitzicht waarin zijn fractie een aantal van dit soort tools scherper zal stellen. Hij vraagt of het college hierop positief adviseren; dat dit soort doelstellingen en tandje scherper moeten.

Ten vierde gaat hij in op Veiligheid en de inzet van camera's. Maximaal 91 - hij noemt dat een academisch maximum. Hij benadrukt dat wanneer een aantal camera's extra worden neergehangen de stad veiliger wordt. Hij blijft het onbegrijpelijk vinden dat het gemeentebestuur academisch vasthoudt aan een getal. Hij daagt de burgemeester uit; stel er zouden 120 of 140 nodig zijn, en zou dat dat mogelijk is in theorie, vraagt hij naar hoeveel geld 50 extra camera's kosten.

De heer Bosch (UtrechtNu) merkt op dat dit al jaren een punt is. Hij verwacht dat de burgemeester hier anders over denkt. Hij vraagt de heer Dijkstra of hij het met hem eens is dat de politiek is die het [maximale aantal] bepaald en dat die 91 camera's sinds de uitbreiding van Leidsche Rijn voordien al 91 waren en dat 91 dus een in zijn ogen belachelijk getal is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het daarmee hartgrondig eens. Hij had verwacht dat de VVD of het CDA daarmee zouden komen. Hij vindt dat dit een minimaal één keer per jaar genoemd moet worden; dat het belachelijk is en dat het de stad onveiliger maakt dan nodig.

De heer Bosch (UtrechtNu) werd gecorrigeerd, namelijk dat het aantal wel is uitgebreid. Dan zijn er een keer 8 bijgekomen. [Hij maakt een fictief sprongetje in de lucht onder het slaken van een kreetje van blijdschap. En daarmee geeft hij in de

beleving van de notulist aan dat de aanwas te verwaarlozen is in verhouding tot de ervaren behoefte].

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zet zijn inbreng voort met in te gaan op de hervormingsbezuiniging. Hij vertaalt dit als een bezuiniging op het aantal ambtenaren. Hij merkt op dat er geld gereserveerd wordt voor de hervormingsbezuiniging voor onderzoek en voorinvestering op de processen, maar niet op de reservering in het versterken van gemeenschaporganisaties. Hij vindt dat wel belangrijk. Want een overheid die wil dat de Gemeenschap een deel van zijn taken overneemt, moet startgeld opzij zetten om dat mogelijk te maken. Het is niet mogelijk eerst geld te bezuinigen op de inzet van het aantal ambtenaren om daarna bij vrijwilligers na te gaan of ze taken willen overnemen. Hij zegt dit in zijn woorden “zwart-wit en gechargeerd”. Wat hem betreft werkt dit alleen andersom; eerst moet worden nagegaan met welke startinvestering de gemeente Gemeenschaporganisaties kan verleiden om zaken over te pakken en als dat lukt kan de gemeente toe naar een kleinere overheid. Dat is de volgorde.

Het is een startinvestering die zich op termijn terugverdient. Hij vraagt de wethouder waarom op geen enkele manier een reservering is opgenomen voor een dergelijke versterkte gemeenschaporganisatie. Zonder een dergelijke reservering is de voorgenomen bezuiniging niet te realiseren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt het gezegde van toepassing beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald treffend voor deze programmabegroting. Hij vindt dat halverwege de ambtstermijn het moment is aangebroken om de verantwoordelijkheid te nemen, fouten te erkennen en tijdig bij te sturen om een nieuwe koers in te slaan.

Hij sluit zich aan bij de inbreng van het CDA over het Initiatievenfonds. Hij kijkt graag mee met het CDA naar dit dossier.

Hij heeft een vraag gesteld aan het college via de heer Van Steeg over het ziekteverzuim. D66 heeft daarover ook vragen gesteld; dit dossier is te belangrijk om even bij de programmabegroting te bespreken. Hij neemt graag het initiatief om met andere partijen een en ander te organiseren zodat goed is in te gaan op de problematiek.

De vraag over inzet van AI om organisatiedoelen te dienen kreeg het college via de VVD. Daarbij meldt de heer Bos dat de druk op het personeel te verlichten is op de inzet van AI. Hij stelt voor dat als uitgangspunt te nemen; hij denkt dan zaken gemakkelijker te kunnen maken en dat misschien bij te dragen is aan het geluk van de Utrechtse ambtenaar.

Een kinderlokker in Leidsche Rijn, een messteker in de Lange Jufferstraat, mevrouw die aangerand is op het Kardinaal Alfrinkplein (de recherche heeft de daders nog niet kunnen opsporen en wil daarom in contact komen met de omwonenden – mensen die in de buurt waren of mensen die camerabeelden hebben). De heer Bos stelt dat elke overtreding er één teveel is, zeker wanneer die gepaard gaat met geweld. Zonder ogen en oren [in de sociale omgeving] is Utrecht machteloos. BOA's zijn altijd te laat. De Politie heeft een aanrijtijd van 10-15 minuten. Bij de opsporing is de politie afhankelijk van omstanders en camera's. Omstanders melden zich doorgaans maar in beperkte mate met onduidelijke omschrijving van daders. Camera's die er niet zijn; daarom leunt de recherche op het beschikbare beelden van particuliere camera's en

van camera's van bedrijven en ze zijn maar in beperkte mate succesvol bij de opsporing van daders.

850 Het Utrechtse veiligheidsbeleid werkt in zijn beleving niet voor de veiligheid van Utrechters. Dit beleid werkt zijns inziens zelfs tegen die veiligheid. Hij vindt de politiek daaraan mede debet. Dit omdat de privacy prevaleert boven veiligheid.

Zijn fractie wil meer camera's met zicht op de openbare ruimte; dan is de keuze simpel. Ofwel plaatst het college een stedelijk dekkend netwerk aan camera's dan wel stimuleert het college burgers en bedrijven om meer in te zetten op zaken als ringdeurbellen en camera's om bedrijven.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) hoorde iets als prevaleren van privacy boven veiligheid; de stelling van mensen die meer camera's willen is dat privacy niet in het geding is. Hij hoopt dat Stadsbelang Utrecht dat ook onderkent.

860 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) refereert aan partijen in de raad die over camera's hebben gesproken. Hij verwoordt hiermee de mening van de partijen die niet meer camera's willen.

De heer Bosch (UtrechtNu) merkt op dat heer Bos hem aan zijn kant vindt over de camera's. Die camera's moeten wat hem betreft door de gemeente geplaatst worden zo dat het goed gebeurt. Ringdeurbellen mogen feitelijk niet filmen op de openbare weg.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) stelt dat de gemeente niet het wiel niet hoeft uit te vinden en ook niet zwaar te investeren in het zetten van camera's overal om een stedelijk dekkende camera netwerk te hebben. Dat is zijn statement.

870 **De heer Bosch** (UtrechtNu) laat het hierbij omdat hij geen antwoord krijgt op zijn inbreng.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt het college om samen met de politie een stadsbreed onderzoek te doen naar de cameradekkendheid van straten, wegen, winkelcentra en parken. Vraagt het college om samen met de politie te komen tot normen op dit gebied. Wanneer Utrecht niet voldoet aan de norm, moet Utrecht investeren in nieuwe camera's. Hiermee beantwoordt hij de inbreng van de heer Bosch.

De heer Koning (D66) merkt op dat dat nooit private camera's kunnen zijn. Daarop is landelijke wetgeving. Hij vraagt of de heer Bos dat erkent.

880 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) antwoordt bevestigend; te zien is dat de politie in zijn pragmatische benadering burgers en bedrijven vraagt of ze beelden mogen zien. Dat doen ze wanneer er aanleiding toe is; dat doen ze wanneer de privacywetgeving niet in het geding is. Op die beelden is het mogelijk dat verdachten te zien zijn. [Daarop kan de politie handelen.]

De voorzitter vraagt de commissie oog te hebben voor de tijdsbesteding in deze commissievergadering.

De heer Koning (D66) verwacht dat partijen hierover het niet snel eens worden. Hij houdt het daarbij. Voor D66 is het klip en klaar: geen stedelijk netwerk van camera's.

890 **Mevrouw Meerding** (VVD) vindt dat de vraag naar de dekkendheid van camera's andersom gesteld moet worden; de gemeente heeft de camera's. Die camera's zorgen ervoor dat die op een goede manier worden gebruikt zodat de privacy niet in het geding is. Het zou in haar beleving vreemd zijn wanneer geïnventariseerd wordt waar allerlei ringdeurbellen hangen om dan te zeggen die te gaan gebruiken; zij vindt dat de omgekeerde wereld.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt dit een goede gouden middenweg tussen het belang van privacy versus de inzet van middelen op dat front. Iedereen heeft een oproep gedaan naar meer veiligheid; dat is op verschillende manieren te bereiken. Daarvoor hoeft wat hem betreft niet de hele stad vol gehangen te worden met camera's. Hij vindt dat de kosten efficiënt en dat ook op andere manieren gekeken kan worden naar een goed stedelijk dekkend verhaal.

Mevrouw Meerding (VVD) concludeert dan dat de VVD en Stadsbelang er iets anders inzitten. De VVD geeft de voorkeur aan gemeentelijke camera's waarbij er voor gezorgd wordt dat het in lijn is met de privacy. Zij begrijpt dat mensen een ringdeurbel ophangen omdat er zo weinig camera's in de stad zijn. Het lijkt haar niet wenselijk om dit helemaal neer te leggen bij private partijen.

Punt van orde

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat de voorzitter deze ingrepen niet deed bij andere partijen en nu doet de voorzitter dit bij hem omdat hij in tijdsnood komt.

De voorzitter werpt tegen dat hij steeds weer hetzelfde antwoord hoort en dat dat de reden is van zijn ingrepen.

Voortzetting van het debat

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt het college om samen met de politie te komen tot normen op dit gebied. Wanneer die normen niet voldoen, is het [zijns inziens aan de gemeente om gemeentelijke camera's bij te plaatsen.] Hij stelt voor dit stap voor stap te doen op dat de gemeente Utrecht beter in staat is om opsporing mogelijk te maken.

Punt van orde

De heer Dekkers (GroenLinks) roept de voorzitter op, op te treden wanneer interrupties en antwoorden erg lang zijn.

De voorzitter nodigt de heer Bos uit zijn inbreng voort te zetten.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) gaat in op de gevolgen voor individuen van geweld in de openbare ruimte. Hij roept het college op stappen te zetten om tot een veiliger Utrecht te komen. Dat betekent voor hem dat gekeken moet worden naar camera-dekkendheid [van de stad].

Hij schrikt van de ontwikkelingen op het gebied van thuiswerk.

De heer Bosch (UtrechtNu) vraagt waar de heer Bos van schrikt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) licht toe dat tegenwoordig thuiswerk geen garnalenpellen is maar mensen die hun lichaam ter beschikking te stellen ten behoeve van het invullen van vleselijke geneugten van anderen. Hij pelt dan liever garnalen. Met de invoering van thuiswerkers wordt het Zandpad overbodig, maar ook in het licht van veiligheid vindt hij de ontwikkeling van een mogelijke locatie aan het Zandpad ongewenst. Hij verneemt graag van het college hoe het aankijkt tegen de winst van het sluiten van prostitutiezones - wat heeft opgeleverd op het gebied van veiligheid, criminaliteit en het inzicht van politie en handhaving. Hij vraagt of het college zijn opvatting deelt. Utrechters willen het niet, de politie wil het niet; hij vraagt of het college bereid is om te stoppen met het ruimtelijk mogelijk maken van een locatie op het Zandpad.

De heer Skori (DENK) merkt op dat het laatste deel van de inbreng van de heer Bos aansluit bij een motie die zijn fractie eerder heeft ingediend waarin zijn fractie opriep het Zandpad definitief te sluiten als prostitutielocatie. Het hiermee blijven experimenteren en het hieraan blijven vasthouden, kostte de gemeente veel geld. De gemeente heeft het nu financieel zwaar; wat zegt dat volgens de heer Bos over hoe verantwoord dit college te werk gaat.

950 **De heer Bos** (StadsbelangUtrecht) merkt op dat anderhalf jaar geleden de kosten al opliepen tot 7 miljoen euro, uitgegeven aan de planfase voor de ontwikkeling aan het Zandpad. Elke euro die meer uitgegeven wordt aan het Zandpad is wat hem betreft een verloren euro. Dat geld is beter in te zetten om andere doelen te dienen, bijvoorbeeld aan camera's. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

De voorzitter merkt op dat Utrecht Solidair niet aanwezig is. Hij geeft het woord aan UtrechtNu.

De heer Bosch (UtrechtNu) merkt op dat heel veel gezegd is. Hij hoorde inbreng waarbij zich aansluiten.
960 De BOA-capaciteit is te weinig - wellicht moet dan gekeken worden naar de regels die worden bedacht [en gehandhaafd moeten worden] en welke regels nuttig zijn. Hoe vaak zijn ze eigenlijk gehandhaafd in het afgelopen jaar. Wat hem betreft kunnen bepaalde regels zo de prullenbak in omdat ze nog niet één keer tot een proces-verbaal hebben geleid.

Mevrouw Kolenbrander (Student & Starter) vraagt of de heer Bosch kan specificeren over welke regels hij spreekt.

De heer Bosch (UtrechtNu) antwoordt: confettiverbod, ballonnenverbod, houtstookverbod, autoverbod, terrasverbod, rookverbod - elk jaar komen er nieuwe regels bij die hem doen huiveren en voor zover hij weet nooit tot een proces-verbaal hebben geleid. Wanneer dan een keer een voorstel komt voor een bedelverbod,
970 komt dat voorstel niet door de raad.
Zijn fractie heeft een aantal moties in de pen.

De heer Paalman (HORIZON) gaat in deze commissie met kleine stapjes voor grote ambities. Hij beperkt zich tot een paar punten gezien het tijdsverloop in deze vergadering.

In zijn gesprekken met ondernemers en bewoners heeft hij vernomen dat er een groot gevoel van onveiligheid heerst in de stad. Hij hecht waarde aan het dorpse gevoel van veiligheid. De bewoners vinden de sfeer in de stad meer en meer gespannen. De ondernemers moeten in eigen buidel tasten om bijvoorbeeld stewards in te zetten voor hun veiligheid. Hij vraagt of de burgemeester zich herkent in de toenomen gevoel van onveiligheid. Hij vraagt wat de burgemeester van plan is om deze ondernemers tegemoet te komen. Hij begrijpt de financiële situatie van de gemeente; het hoeft niet via een potje. Misschien kan de raad iets voor de burgemeester betekenen, bijvoorbeeld in de APV.

980 Hij leest dat het belangrijk is dat de overheid optreedt als één overheid. HORIZON kan zich daar helemaal bij aansluiten. Hij ziet wel de klappen die het kabinet en zeer recent de Tweede Kamer de gemeente toedelen. Een ondernemer vertelde hem dat hij voor de eerste keer de Nederlandse overheid opneemt als dreiging in zijn
990 modellen neemt. Hij vraagt hoe de burgemeester daartegenaan kijkt. Hij vraagt of de

burgemeester nog meer tegenweer verwacht vanuit Den Haag en zo ja vraagt hij naar de Utrechtse houding daartegenover. Hoe denkt de burgemeester een betrouwbare overheid te kunnen blijven naar de Utrechters wanneer het bestuur wordt tegengewerkt door Kamer en kabinet.

De burgemeester heeft toegezegd werk te maken van het idee om werk te maken van jongeren die digitaal de fout ingaan hackers te maken voor de gemeente Utrecht. Hij ziet dat het niet terugkomt in de programmabegroting. Om die reden vraagt hij de burgemeester of hij er overheen gekeken heeft, of waar het gebleven is.

1000 Ook vraagt hij waar in de begroting de aandacht uitgaat naar de digitale dreigingen voor de Utrechtse inwoners.

HORIZON maakt zich altijd hard voor een moderne en IT-krachtige overheid.

Binnenkort zal er een debat gevoerd worden met de wethouder; vreemd genoeg is hij met dank aan D66 niet meer de enige agenderende fractie. Hij had gehoopt dat dit een breder gedragen onderwerp zou zijn in de raad. Hij leest in de programmabegroting een wereld aan de ambitie; hij vraagt of de plannen uitgevoerd kan worden door jonge talenten die kunnen groeien vanwege de eigen gemeente of dat het weer dure externe inhuur wordt. Hij vraagt of het werven van het eigen IT-sterrenteam al een beetje loopt.

1010 Zijn laatste vraag betreft het onderbrengen van dak- en thuislozen aan de leegstaande Manitobadreef.

Mevrouw Kolenbrander (Student & Starter) komt terug over stewards die nu worden ingehuurd omdat ondernemers een onveilig gevoel hebben. Zij vraagt een toelichting daarop.

De heer Paalman (HORIZON) had laatst een gesprek met ondernemers die hem vertelden dat in bepaalde delen van de stad zij heel erg het gevoel hebben dat er een zodanige onveiligheid is dat zij nu zelf daar mensen moeten laten oplopen; dat geeft hen een gevoel van veiligheid. Dat zij daar rondlopen heeft al een positief effect op de clientèle en de bedrijfsactiviteiten van hen, dat zij het de moeite waard vinden om hen in te huren.

1020 **De voorzitter** schorst de vergadering voor 5 minuten.

De beantwoording

Burgemeester Dijkma gaat in op de verschillende opmerkingen die gemaakt zijn over de veiligheid en over het gevoel van in Utrecht. De veiligheid en het gevoel van veiligheid zijn doorgaans twee verschillende dingen. Het gevoel van veiligheid correspondeert niet altijd met de cijfers. De burgemeester heeft in reactie op de inbreng van de VVD de cijfers erbij gepakt. Te zien is dat de high impact crimes van het afgelopen jaar zijn afgenomen. Op een aantal kleinere vergrijpen is een toename te zien van gevallen van misdaden. Zij vindt een algemene stelling te kort door de bocht, los nog van het gegeven dat hoe het bestuur erover praat het gevoel van veiligheid van burgers beïnvloedt.

1030 **Mevrouw Meerdink** (VVD) merkt op dat de cijfers die zij citeerde uit de eigen programmabegroting komen. Het gaat daarbij om de termen die het college er zelf opplakt en de doelstellingen die het college zich stelt. Zij begrijpt dat er meer achter wekomt, en zij vindt het fijn de duiding daarbij te krijgen, maar zij wil die dan wel ergens kunnen teruglezen. Anders lijkt het beeld anders te zijn.

Burgemeester Dijkma verwijst mevrouw Meerding naar de Utrecht monitor. Daar staat bijna per delict hoe het zit. Te zien is dan dat woninginbraken afgenomen zijn, en dat geweldsdelicten afgenomen zijn, huiselijk geweld afgenomen als het gaat om het aantal meldingen, et cetera.

De burgemeester bevestigt dat een aantal zaken toegenomen zijn. Het is niet een overall beeld. Het beeld dat het met de veiligheid minder goed gaat, kan de raad op basis van de cijfers die gespecificeerd zijn niet volhouden. Zij beveelt de Utrecht Monitor aan bij de raadsleden.

De heer Bosch (UtrechtNu) hoort de burgemeester spreken over gedaalde cijfers. Zij merkt op dat de aangiftebereidheid ook dalend cijfer heeft. In hoeverre gaat het om een daadwerkelijke daling, en in hoeverre zit het in de aangiftebereidheid voor bepaalde delicten.

Burgemeester Dijkma vindt dat een terechte vraag. Het college kijkt op basis van de politie cijfers naar de high impact crimes. Ook op basis daarvan doet zij haar uitspraken. Daarmee heeft de raad wel gelijk, en de burgemeester bevestigt dat dat ook een probleem is.

Gezegd is dat het college geen nieuwe acties ontwikkeld heeft; burgemeester spreekt dit tegen. Zij noemt het verblijfontzeggingsgebied en refereert aan het debat daarover. In de afgelopen twee jaar zijn nieuwe acties ingezet om de ervaren overlast en de problematiek van mensen die verslaafd zijn. Het college maakt zich zorgen over de toename van mensenhandel en homofob geweld. Dit heeft blijvende aandacht. Het college heeft ook beleid op bestrijding van mensenhandel naar de raad gestuurd.

Zij gaat in op de opmerkingen over het opkoopregister (DOR). Haar brief daarover was bedoeld als een flinke winstwaarschuwing en ook in de richting dat gemakkelijk was om amendementen in te dienen. Soms is daarmee een effect te pakken dat na lang nadenken niet helemaal beoogd is. Zij heeft niet heel veel meer toe te voegen aan de uitgebreide brief over de stand van zaken op dit terrein, zo zegt zij richting de heer Van Steeg. Er worden stappen gezet. Er is wetgeving. 170 gemeenten gaan hiermee aan de slag. Het is fundamenteel in de aanpak van heling, et cetera. Het hele verhaal van de aanpak van criminele geldstromen heeft ook een kurk - de handhaving van het register. De raad heeft met een opeenstapeling van amendementen daarvoor 0 euro over. D66 doet dan de suggestie het te zoeken binnen Grenzen stellen en Perspectief bieden; de burgemeester reageert erop dat de raad veel gezegd heeft over preventie en niet alleen repressie. Dat betekent dan dat de burgemeester het recht moeten halen van de preventie middelen uit Grenzen stellen en Perspectief bieden; zij concludeert dat daaruit een driedubbel effect gesorteerd wordt van wat de raad niet wil. Er zij adviseert de commissie een paar nachtjes erover te slapen. Zij hoopt dat de raad haar in staat stelt dit op te lossen, zonder op preventie op het programma te moeten bezuinigen.

De heer Koning (D66) repliceert dat de afslag genomen is. In die zin voelt dit aan als terugonderhandelen. Hij denkt dat het goed is dat de burgemeester in haar brief de consequenties uiteen heeft gezet. Hij blijft hier wel bij hoe hij hier inzit. Hij daagt de burgemeester niet alleen te kijken naar het preventieve stuk in Grenzen stellen en Perspectief bieden - daar zitten ook repressieve maatregelen in waarbinnen te zoeken is wat zijn fractie betreft.

Burgemeester Dijkma begrijpt dat D66 haar een belangrijk instrument uit handen neemt door er nog 0 euro voor over te hebben. Dan is de boodschap vanuit de raad

het maar zelf uit te zoeken. Het college zal dat altijd met de stand van zaken. Het gaat wat haar betreft niet om terug onderhandelen maar om de consequenties van de besluiten uit de raad. Zij vindt het haar goed recht om dit mee te delen. Zij adviseert de raad onderling uit te maken hoe hiermee verder te gaan. Wanneer er

1090 niets verandert zal de burgemeester haar verantwoordelijkheid nemen. Dan deelt zij de raad mee hoe zij het gaat oplossen.

Met betrekking tot de straatintimidatie is in het debat in de commissie al uitgewisseld dat ook hiermee het college succesvolle zaken heeft gedaan; recentelijk was dit ook aan de orde bij de rechtbank. Het succes is vergelijkbaar met die in Rotterdam. De burgemeester adviseert de raad er niet te lang bij te blijven stilstaan maar in volle vaart door te gaan.

De burgemeester bevestigt dat het college de motie gaat uitvoeren over het Wijkservice Centrum. Het college gaat na welk type service geboden kan worden. De motie heeft ook een duidelijke ondergrens, namelijk het open houden. Binnenkort

1100 komt het college met een brief hierover naar de raad.

Mevrouw Fattal ging in op de jaarwisseling; het burgerberaad heeft meegekregen dat het college niet in verstevigde inzet op de handhaving zal het er voor het komend jaar. Dat wist men bij het voorstel. Die handhavinginzet is dat de gemeente met 8 BOA's in teams vanaf een bepaald moment intensiever gaat controleren. Het college gaat het afsteken van vuurwerk niet weg handhaven. Het is een kwestie van tijd. Het burgerberaad heeft vanuit de stad de norm gezet. Vervolgens zal het inderdaad een aantal jaren kosten om dat zichtbaar tot verandering te zien leiden. Wanneer de norm niet gezet wordt, zal het in ieder geval niet gebeuren. Hiermee heeft de burgemeester niet extra handhaving tot haar beschikking. Dat is destijds aan de

1110 voorkant helder gemaakt, ook in de raad.

Burgemeester maakt zich zorgen over de bezuiniging op de aanpak terrorisme; dan gaat het om ongeveer 10%. Het is nog een beetje onduidelijk hoe dat precies gaat landen. Het college gaat dat opvangen; er zijn middelen over om daar aandacht aan te besteden. Dit onderwerp zou zij in deze tijd niet hebben uitgekozen.

Richting de heer Van Steeg gaat de burgemeester in op de digitalisering. Het college en de raad hebben daar eerder over gesproken. Het college helpt mee aan de landelijke wetgeving hierover. Momenteel is een aantal Kamerleden bezig met een initiatief. Die wordt ook ambtelijk ondersteund. Ondertussen is er weer een uitspraak geweest over een casus in Amsterdam; haar collega daar heeft het middel ingezet.

1120 Ook daar heeft de rechter een vergelijkbare uitspraak gedaan zoals in de Utrechtse casus. Dat onderstreept het belang van wetgeving.

Het gevoel van veiligheid is een moeilijk maakbaar thema. De burgemeester heeft ook niet zomaar een middel of een druk op een knop om dat te beïnvloeden. Zij denkt dat dat ook te maken heeft met het gevoel van onrust dat op dit moment in de samenleving in ieder geval zichtbaar is; dat is op allerlei momenten te zien. Mensen worden daarvan onzeker en daardoor ook banger. Bestuurders doen er in deze situatie goed aan om in wijsheid te blijven opereren en te communiceren – het serieus te nemen en met mensen in gesprek te gaan en uit te leggen waar zij wel of geen invloed op hebben. Als het puur gaat over veiligheid, is de burgemeester van mening dat in de context van wat er is, geopereerd moet worden. Dan is er sprake van nieuwe technologieën. Die zijn daarin behulpzaam. De nieuwe technologieën moeten wel ingezet worden om effectiever te zijn.

1130

De fractie van de PvdA ging in op femicide. Zelfs wanneer de burgemeester op papier de capaciteit krijgt, heeft zij nog niet de mensen. Laagdrempelig melden, vroegsignalering, voorlichting, weerbaarheid, zijn onderwerpen waarop meer te doen is. Die middelen zijn er niet. Zij begrijpt de vraag.

De heer Stam (PvdA) merkt op dat in de raad breed gedragen wordt dat er meer gedaan wordt op femicide. De raad is aan zet; hij vraagt de burgemeester een boodschappenlijst zo dat de raad de nodige keuzes kan maken en daarover spreken.

1140 Dat gebeurt nu alleen aan de zijkant van een VBF-debat.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat de raad daarover gaat. Zij waakt voor stapeling van ambities zonder de beschikking te geven over middelen. In het domein van de veiligheid is dit ook niet gebeurd op dit punt. Er zijn keuzes gemaakt die niet maken dat zij royaler in haar middelen zit.

De heer Stam (PvdA) vraagt dit te maken keuzes inzichtelijk maken om voor femicide iets extra's te doen. Dit ligt breed de raad.

Burgemeester Dijkma heeft zojuist de raad thema's genoemd. Die zijn niet gratis. Zij gaat niet voor de raad beslissen waarop de raad gaat bezuinigen. De raad moet ermee beginnen te beslissen wat de raad dan niet meer doet. Het is nu onmogelijk om in de plooiën van de begroting nog iets doen. Zij adviseert de Raad ambtelijke bijstand te zoeken om een amendement te maken met wat de raad eventueel zou willen, en wat het kost en dan beslist de raad zelf waaraan het niet meer uitgeeft.

1150

Zij dankt de heer Skori voor het compliment.

Op de vraag te lobbyen tegen een wettelijk verbod op gezichtsbedekking [in demonstraties] heeft de G4 daarover uitspraken gedaan. In situaties met geweld of vernieling kan aan de orde zijn dat mensen niet met gezichtsbedekkende kleding moeten demonstreren. Er zijn situaties denkbaar waarin mensen zich niet veilig voelen wanneer ze tegen een regiem demonstreren.

1160

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vraagt wie daarover gaat.

Burgemeester Dijkma antwoordt met De Driehoek.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vraagt op basis waarvan.

Burgemeester Dijkma antwoordt op veiligheidsoverwegingen. Wanneer gezichtsbedekking de kleding gebruikt wordt om vernielingen te plegen of geweld tegen andere de bedrijven, grijpt de politie in. Ingegrepen wordt wanneer dat niet leidt tot een verdere escalatie van de situatie. Dat zijn genuanceerde afwegingen die op casusniveau gemaakt moeten worden en niet in algemene zin.

Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de nachtelijke handhaving; gekozen is voor deze uren omdat dat het minste effect zal hebben. Zij heeft ook niet het signaal gekregen dat dit een groot probleem is.

1170

Met betrekking tot de discussie over het verblijfontzeggingsgebied en nog meer zorg, vreest de burgemeester het maximum bereikt te hebben aan de zorg die geboden kan worden. Dit debat zal gevoerd worden, ook op basis van een evaluatie die de raad is toegezegd, die binnenkort in het college ligt en daarna naar de raad gaat. Dan zal het college zowel het verblijfontzeggingsgebied als ook het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte met de raad bespreken. Amsterdam en Rotterdam zijn in hun totaliteit benoemd tot VOB's – verblijfontzeggingsgebieden. Daar wil de burgemeester niet naar toe.

De groene BOA's kunnen aan de orde gesteld worden in de NGHOR.

- 1180 **De heer Maas** (VOLT) vraagt of dan niet een Utrechts samenwerkingsmodel natuur toezicht getekend moet worden alvorens over de groene BOA's te kunnen spreken. **De voorzitter** verwijst naar de commissie NGHOR.
- Burgemeester Dijkma** vervolgt haar beantwoording. Zij gaat in op het camera-debat; zij kan daar lang of kort over spreken. Het korte antwoord is dat het geen academisch getal is. Dit is een politieke uitkomst van de onderhandelaars in deze coalitie. De prijs van 50 camera's is 600.000 euro. Het gaat nu om een principiële debat binnen de raad. Zij adviseert de raad dat debat te voeren.
- De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) merkt op niet om geld te hebben gevraagd. Hij vraagt om een onderzoek. Om samen met de politie te kijken naar de dekkendheid van camera's in de straten.
- 1190 **Burgemeester Dijkma** heeft ervan kennis genomen. Zij vindt het een buitengewoon intelligent voorstel maar gaat dat niet uitvoeren. Zij doet de suggestie dat heer Bos een motie maakt om na te gaan of de raad die aanneemt.
- Voor het Zandpad verwijst de burgemeester naar wethouder Eerenberg.
- De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft gesproken over veiligheidsaspecten. De duiding laat hij graag bij de burgemeester en niet bij wethouder Eerenberg. Wethouder Eerenberg gaat niet over veiligheid.
- Burgemeester Dijkma** antwoordt dat over thuiswerk recentelijk een uitgebreid debat gevoerd is. Dat initiatief is door de meerderheid van de raad omarmd, ook met
- 1200 een wijziging van de APV. Daarbij is ook een barrièremodel gemaakt in samenwerking met het Openbaar Ministerie en de politie. Vervolgens vraagt de heer Bos daarnaast om definitief het Zandpad als locatie los te laten; het college heeft om zijn moverende redenen steeds gezegd dat nu nog niet te doen, omdat het college nog steeds op zoek is naar een aantal kleinschalige locaties om meerdere sekswerkers samen te laten werken. Dat hoeft niet volgens het oude model te zijn, waarschijnlijk is dat op kleinere schaal. Maar op voorhand deze locatie opgeven, terwijl er niet direct een nieuwe locatie is, lijkt het college onverstandig.
- Zij vervolgt met haar beantwoording met in te gaan op de vraag van de heer
- 1210 Paalman ook de relatie met Den Haag. De burgemeester stelt voor per casus in te gaan op de relatie met Den Haag; wanneer de burgemeester vindt dat er zaken gebeuren die zij onverstandig vindt zal zij dat inbrengen en dan zal al dan niet met de VNG erop gelobbyd worden wanneer partijen dat effectief vinden.
- Als het gaat om de weerbaarheid van de overheid op digitale aanvallen zou wethouder Streefland meer kunnen zeggen over de eventuele gevolgen van een digitale aanval. De burgemeester houdt het voor mogelijk in een Raadsinformatiebijeenkomst hierover door te praten. Ook op NPO zal in een programma hierover voorlichting worden gegeven.
- De heer Paalman** (HORIZON) merkt op dat dit niet helemaal zijn vraag was. Hij
- 1220 sprak over het inzetten van jongeren die digitale fout ingaan, als "hackers" voor de gemeente om daarmee de veiligheid voor de burgers te verbeteren. Hij wil graag weten hoe het daarmee staat omdat hij dit niet terugvond in de begroting.
- Burgemeester Dijkma** moet dat navragen.
- Wethouder Oosters** gaat in op de inbreng van GroenLinks.
- Zij dankt de fractie voor de mooie woorden over Samen Stad Maken; ook het college kijkt uit naar de behandeling van het Utrechts plan proces.

1230 De vraag over het Ondernemersfonds kan de wethouder meenemen in de gesprekken die het college heeft met het Ondernemersfonds; het is uiteindelijk aan de ondernemers zelf om daarin een keuze te maken. Ook dat is opgemerkt vanuit de commissie. Dit vindt nu ook al plaats. Het Ondernemersfonds draagt al bij aan bijvoorbeeld de Buurtbus in Overvecht en voor initiatieven op winkelcentra wordt half-om-half investeert door het Initiatievenfonds en het Ondernemersfonds.

De vraag van het CDA over de grote evenementen die vanuit het Initiatievenfonds gefinancierd worden; het college werkt momenteel aan het omzetten van de overige gelden van het Evenementenfonds na de bezuinigingen van de Voorjaarsnota om de gratis stads- en volksfeesten te ondersteunen. De heeft de raad voor de zomer in het locatiebeleid vastgesteld. Te zien is dat zij enorm worstelen om op dit moment het hoofd boven water te houden en toegankelijk te zijn voor iedereen.

1240 Het college en uiteraard ook de raad vinden het wel heel erg belangrijk om te waarborgen; het is onwaarschijnlijk dat het helemaal zonder de hulp van het Initiatievenfonds mogelijk is. Daarbij gaat er maximaal 35.000 euro per evenement uit en is de bezuiniging van het Initiatievenfonds veel meer, de 770.000 euro. Het zit nog niet direct zoden aan de dijk, om alleen die evenementen daar niet meer uit te halen.

De Partij voor de Dieren hield een pleidooi voor het Initiatievenfonds, net als het CDA, VOLT, EenUtrecht, StadsbelangUtrecht - de wethouder is benieuwd naar hun voorstellen. Hun passie spreekt voor hen.

1250 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt of de wethouder iets meer kan zeggen over de fasering van wat gefinancierd worden buiten het Initiatievenfonds en daaraan een bedrag te hangen.

Wethouder Oosters antwoordt dat het op dit moment om drie grote feesten gaat: Canal Pride, Ketikoti en Sint Maarten. Sint-Maarten wordt gedeeltelijk door de Cultuurnota gedekt. De wethouder durft niet te zeggen dat er voldoende middelen zijn voor de Canal Pride en voor Ketikoti om niet meer te hoeven putten uit het Initiatievenfonds.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de wethouder de raad kan informeren over de bedragen die daarmee gemoeid zijn en over de termijnen.

1260 **Wethouder Oosters** antwoordt dat te zullen doen. Momenteel worden de gelden van het Evenementenfonds nog uitgewerkt om de middelen te stoppen in de gratis stads- en volksfeesten. Zij zal de raad gelijktijdig met dit daarover informeren, naar verwachting Q1 2025.

Student & Starter vond dat het aan urgentie ontbrak in de programmabegroting voor wat betreft de jongerenparticipatie; de wethouder trekt zich die kritiek enorm aan. Ze dankt deze fractie voor de aanmoediging. Zij benadrukt dat de urgentie op dit onderwerp niet ontbreekt. Het bewijs daarvoor is dat zelfs zonder plan van aanpak er al heel veel op dit thema gebeurt. Bijvoorbeeld met Denkkraacht Utrecht, dit weekend in het stadhuis, maar ook het zeer actieve jongeren platform Young Minds is bij heel veel activiteiten van de gemeente betrokken. De wethouder is het eens met Student & Starter dat er meer mogelijk is en ook diverser. Daarom is het college ermee aan de slag. De oplevering in Q1 zal niet mogelijk zijn. Voor Teams Samen Stad maken en Jeugd is het heel erg belangrijk om te prioriteren en daarmee ook haalbare doelstellingen voor te stellen; dat heeft het college dan ook gedaan.

1270 In het kader van De jongerenraad als concrete invulling, heeft het college een goede samenwerking met Young Minds, Denkkraacht, 13030. Utrecht kent ook de kinder-

raden. De vraag of Utrecht een afzonderlijke jongerenraad wil of juist de bestaande netwerken aan elkaar verbonden wil zien, is iets voor de aanpak die gezamenlijk geformuleerd gaat worden. Zij stelt voor daarop te wachten.

1280 De ChristenUnie vroeg naar Wijkplatform Noordoost. De wethouder bevestigt dat dit ontzettend jammer is. De ontwikkeling ziet het college niet graag in de stad. Het college heeft de raad hierover geïnformeerd in de brief van 24 september over de wijkplatforms. In de bijlage daarvan staat een uitgebreide beschrijving hoe dit tot dit moment heeft kunnen gebeuren. Het college leert hiervan om na te gaan hoe dit in de toekomst te voorkomen is. Voor nu is te zien dat een aantal leden naar de wijkcoöperatie Griftstroom verhuizen. Zij kijken samen met het Wijkbureau naar hoe zij mogelijk de rol van het Wijkplatform kunnen overnemen.

Een Utrecht stelde een aantal concrete vragen:

1290 De fractie wil investeren in participatie ten koste van het Ondernemersfonds; de wethouder kan het moeilijk om eens zijn met de doelen die de heer Dijkstra noemde. Het is wel belangrijk dat de dekking klopt. Daarvan heeft zij op dit moment geen idee.

Het college wilde de participatieverordening aan de raad toezenden na de bespreking over de wijziging van het UPP; die bespreking is een keer door de raad naar achteren geschoven. Daardoor is het verzenden van de verordening ook naar achteren geschoven. Het college is nog steeds van plan de in Q4 naar de raad toe te sturen.

1300 De doelstelling van participatie komt rechtstreeks uit de beleidsnota Samen Stad Maken; ook zij vindt dit een behoorlijk laag percentage. Dat is de wethouder volledig eens met de fractie. Zij heeft niet de illusie dat in het allereerste jaar van uitvoering het reëel is om te verwachten dat de percentages met tientallen zullen stijgen. Zij moet daarvan een realistisch beeld schetsen. Bovendien moet rekening gehouden worden met de groei van de stad. Gelijkblijvende percentages zijn grotere absolute getallen, en dus een grotere absolute stijging.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat het doel op ambitieniveau ligt; hij wil graag weten of dat 70% is of iets dergelijks. Dat hoeft niet bereikt te worden in een jaar; dat kan ook over 5 of 10 jaar zijn. Hij ziet geen ambities geformuleerd.

1310 **Wethouder Oosters** brengt in herinnering dat in het afgelopen jaar ontzettend vaak gesproken is over de ambities op participatie. Die heeft de raad kunnen lezen in de beleidsnota Samen Stad Maken en elkaar kunnen bespreken. De wethouder waakt voor een te rooskleurig beeld als het gaat om de percentages over bijvoorbeeld dit soort tevredenheidcijfers. Zij heeft geprobeerd daarvan een realistisch beeld te schetsen. Zij is er benieuwd naar wat de heer Dijkstra nodig heeft om met de ambitie dat nog meer terug te zien ook in de programmabegroting.

1320 De volgorde van de hervormingsbezuinigingen en de gemeenschapskracht en hoe dat uiteindelijk gezamenlijk gedaan gaat worden; zij erkent de worsteling van de heer Dijkstra. Het bestuur zit een beetje in de squeeze omdat er een enorme opgave ligt met de hervormingsbezuinigingen, maar ook een duidelijke opdracht om met de gemeenschapskracht aan de slag te gaan. Het college ziet hier een moeilijkheid. Daarom is Samen Stad Maken ook nauw betrokken bij dit hele proces. Daarbij gaat het om de taken die over te dragen zijn aan de gemeenschap, maar ook wordt het team deel van alle voorgestelde hervormingsbezuinigingen om zo de betrokkenheid van de stad te waarborgen. Bij de komende Voorjaarsnota zal het college de raad hierover specifiek informeren hoe dit uiteindelijk vorm gaat krijgen.

Gemiste vragen?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) gaat in op het laatste antwoord. Hij vraagt waarom daar niet een reservering is opgenomen.

Wethouder Oosters licht toe dat dit veroorzaakt wordt door een onvoldoende scherp beeld van de taken die realistisch zijn om over te nemen door de stad en wat daar dan bijhoort om dat op een goede manier te doen. Dat is eigenlijk nog het traject dat naast de hervormingsbezuinigingen gelopen wordt. Het college kan nu nog moeilijk zeggen wat hierin te investeren; momenteel worden die desbetreffende taken uitgewerkt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of dat uiteindelijk wel tot een bedrag gaat leiden: een startinvestering.

Wethouder Oosters begrijpt deze vraag heel goed; zij durft daarop niet vooruit te lopen. Dat komt omdat er een enorme opgave ligt op de hervormingsbezuinigingen. Om die reden verwijst zij naar de Voorjaarsnota; daar zal het college een stuk concreter worden over dit aspect van de hervormingsbezuinigingen.

Wethouder Streefland gaat in op de inbreng van de VVD over de hervormingsbezuinigingen en wat dat betekent voor het ambtenarenapparaat; meerdere raadsleden hebben daarover gesproken.

De organisatie is in de afgelopen vijf jaar gegroeid. Dat heeft allereerste maken met groei van de stad. Maar zeker ook met extra taken, ontwikkelingen en beleidsambities waarmee de gemeente te maken heeft. Als voorbeelden noemt de wethouder Jeugd, Wmo, doordecentralisatie, verschillende crises, Oekraïne, corona, energiecrisis, et cetera. Daarop moeten direct mensen ingezet worden om een en ander te kunnen uitvoeren. De wethouder noemt nog enkele andere items in dit kader: investering, beveiliging, de WOO-zoeken die zijn toegenomen. Extra opvang voor groepen, de EU-arbeidsmigranten - dan moet er op gehandeld worden. Dat is ook de reden waarom soms besloten werd tot inhuur. Daar zal ook wel iets aan gedaan worden. En de Europese wetgeving op het gebied van IT - dat zijn 13 wetten waarop de gemeente Utrecht moet acteren. Dat betekent niet dat 13 andere wetten niet meer nodig zijn.

Utrecht was heel lang heel laag bezet, kijkend naar de bezetting in andere G4-gemeenten. In 2019 1,3 fte per 1000 inwoners, in de G4 was dat 16,5. In het afgelopen jaar is de organisatie van de gemeente gegroeid naar 14,6 per 1000 inwoners en zat het G4 gemiddelde op 18,6 fte per 1000 inwoners. Dat betekent nog steeds dat de gemeente Utrecht nog steeds lager zit dan andere G4 steden voor alle taken die de gemeente doet en om de groei te accommoderen. Tegelijkertijd kijkt het college ook naar wat de hervormingsbezuinigingen gaan betekenen voor het eigen [ambtelijk] apparaat.

Hier kijkt het college naar, en de organisatie gaat efficiënter en doelmatiger werken. Maar dat betekent niet dat de organisatie van de gemeente Utrecht plotseling in een heel ruim jasje zit en dat sommige ambtenaren niets doen.

Mevrouw Meerding (VVD) hoort de wethouder zeggen dat de gemeente Utrecht niet in een ruim jasje zit, vergeleken met de G4. Maar Utrecht is toch de kleinste gemeente van de G4. Zij vindt dat niet vreemd.

Wethouder Streefland merkt op dat de groei van de gemeente Utrecht het grootst was. Dat betekent dat Utrecht het niet meer kon doen met het toenmalige bestand. Bovendien had Utrecht dezelfde opgave als alle gemeenten, ook de G4 steden. Om de crises op een goede manier in goede banen te leiden. Daaraan is te zien dat Utrecht een grote G4 stad is met de vraagstukken die bij zo'n grote stad horen.

Het college werkt echt een blik voorwaarts door kritisch naar het eigen apparaat te kijken, en ook in deze hervormingsmaatregelen.

Zoals wethouder Schilderman gisteren toelichtte kent de gemeente drie zoekrichtingen:

(1) efficiënter werken in de gemeenschappelijke organisatie en prioriteren van beleid. Dat moet de gemeente beter doen en dat zou ook heel erg helpen als het gaat om de werkdrukvermindering. Dat betekent ook dat niet alles meer kan. Dat betekent dat de raad en ook het college vaker gaat horen dat het niet gaat. Daaraan zal de organisatie ook moeten wennen.

(2) minder ambitie en kwaliteit

(3) het verhogen van het verdienvermogen

Momenteel wordt uitgezocht wat te doen met het vastgoed, bijvoorbeeld voor Wijkbureaus en hoe het vastgoed in te zetten. Dat wordt op dit moment uitgezocht.

Het proces richting de raad; in het voorjaar zal een uitgebreidere technische sessie gehouden worden met uitleg over hoe het college het doet, hoe groot verwacht het college wat op welke gebieden met daarvoor een bijbehorende raadsbrief en de uitgebreide voorjaarsnotabehandelingen en de te maken keuzes van de raad. Die route is afgesproken.

Op de vraag of dit tot gedwongen ontslagen leidt, zet de wethouder uiteen dat daarop op dit moment nog geen zicht is. In principe zijn nog andere knoppen om aan te draaien. De wethouder kan niet beloven dat er nooit ontslagen zullen vallen.

Gekeken zal worden naar uitstroom, gekeken zal worden naar inhuur en ook zullen [inspanningen gepleegd worden om het ziekteverzuim te verminderen]. De wethouder is het geheel eens met de woorden van de heer Bos; daaraan zit een financiële component. Wanneer de gemeente dit beter doet, zal dat ook leiden tot minder kosten. Daarop zal het college uitgebreider ingaan.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt wanneer de wethouder ingaat op het ziekteverzuim.

Wethouder Streefland antwoordt dat dit al een tijd aan de gang is. Het college heeft de raad een brief gestuurd over het ziekteverzuim en wat het college daarop doet. Natuurlijk brengt het college in kaart wat de reductie van ziekteverzuim gemeente Utrecht zal opleveren. Het college is bezig bij verschillende afdelingen waar het ziekteverzuim het hoogst is met extra interventies. Het gaat over leiderschap, het gaat over regie het gaat over gelukkige medewerkers. Het college zal de raad meenemen en informeren in het voorjaar bij een technische sessie over dit onderdeel over ziekteverzuim.

Gebruik van AI bij hervormingen vindt plaats bij bijvoorbeeld het opstellen van teksten, sneller zoeken, WOO - bij WOO-verzoeken moet de gemeente Utrecht heel veel mensen aannemen om [alles af te handelen]. Het college heeft ook enkele kaders in acht te nemen, namelijk U-thiek, AVG privacy, algoritme-register, maar ook de Europese AI Act - dat zijn de kaders waar de gemeentelijke organisatie aan moet

voldoen. Het is helpend, maar niet voor alles en soms moet de gemeente daarmee oppassen.

De heer Paalman (HORIZON) vindt het heel goed dit enthousiasme over AI te vernemen. Hij vraagt hoe de wethouder voorkomt dat het een blackbox wordt.

Wethouder Streefland vraagt wat de heer Paalman verstaat onder blackbox.

De heer Paalman (HORIZON) stelt voor dit debat te voeren bij het IT-debat.

Wethouder Streefland lijkt dat heel goed. Zij benadrukt dat dit alleen magic bullets. Wetgeving komt vaak naar innovatie. Het gaat vaak over bewoners gegevens van mensen; de gemeente Utrecht heeft die gegevens te beschermen.

De wethouder benadrukt niet zomaar met ChatGTP in zee te zullen gaan wanneer er heel veel informatie op het net komt.

Bezuinigingen niet ten koste van buurt- en wijkgericht werken van GroenLinks. Het college sluit aan de voorkant niets uit op alles wat de gemeente te doen heeft. Dat betekent dat in de breedte gekeken moet worden. Het college begrijpt de vraag het goede werk in wijken en buurten in stand te willen houden. Het college houdt alles tegen het licht. Het college zal meenemen hoe het, het doet met de wijkbureaus en het vastgoed en of dat effectiever en efficiënter is te doen.

Het CDA sprak over ziekteverzuim. De wethouder schetst situaties in het werk waarin ziekteverzuim zich voor gaat doen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hoort wat de wethouder zegt over ziekteverzuim. De vraag is wat de wethouder feitelijk voorstelt; zou de wethouder dit willen

agenderen of adviseert hij de raad de kaarten even op de borst te houden zodat zij terug kan komen met een uitgewerkt verhaal.

Wethouder Streefland antwoordt zich voor te nemen dit te doen als onderdeel van de technische sessie in de Voorjaarsnota waarin ziekteverzuim-reductie een belangrijke draaiknop is; dat geeft het college verdere richting om dit goed te doen.

Wanneer de raad dat daarna nog onvoldoende vindt, is agendering altijd nog mogelijk.

Over management zet de wethouder uiteen dat de Span of Control in Utrecht veel groter is, die zit op 31 werknemers. Dat zou naar 1 op 19 moeten. Het college heeft ze te steunen om hun werk goed te doen. Het is ingewikkeld. En het management heeft een enorme workload. Dit geeft de wethouder de commissie even mee.

Het recht van onbereikbaarheid - Utrecht houdt vast aan de geldende wetgeving en de cao. Dit hoort daarbij. Dit zit tussen de cao onderhandelaars en de wetgeving waarmee het college het doet. De huidige praktijk is dat wanneer een medewerker na werktijd niet bereikbaar wil of kan zijn, kan hij dat aangeven bij medewerkers.

Maar soms is het andersom. Soms moet iemand in de avond werken, vindt dat fijn, kan 's ochtends iets later beginnen om andere dingen te kunnen doen. Die vrijheid is er nu ook. Dat betekent ook iets voor het werk dat hier gedaan wordt. Soms heeft het college mensen in de avond nodig op andere momenten. Dat geldt voor de raad en dat geldt voor het college en ook voor de ondersteuning. Het college volgt in dat

opzicht de cao-onderhandelingen. De wethouder zit in de commissie voor arbeidszaken. Zij stelt voor de behandeling in de Tweede Kamer nu eerst af te wachten.

De heer Ait Daoua (D66) begrijpt dat dit bij de cao-onderhandelingen ligt. Hij merkt op dat in Utrecht het percentage erg hoog is. Hij vindt dat wanneer het om werkdruk gaat verschillende oplossingen geprobeerd moeten worden. Er zou bijvoorbeeld gekeken kunnen worden naar dat de afspraak juist is niet bereikbaar te zijn, tenzij.

Wethouder Streefland wacht op dit moment de route af; behandeling in de Tweede Kamer. Dit gaat over de gemeentesecretaris en de werkgever en daarin ook de ondernemingsraad. Dit is haar prioriteit niet op dit moment. Zij wil dit daar laten.

1470

De wethouder vervolgt met in te gaan op het zaakstelsel. Zij stelt voor dit op een ander moment te bespreken in een debat. De wethouder benadrukt dat het niet zo is dat het college plannen maakt en niet uitvoert. Het college vervangt momenteel bestaande functionaliteit één op één. Dat heeft geen impact op de kwaliteit van de dienstverlening. Zij zegt dit aan de voorkant ook naar aanleiding van vragen daarover. Het college loopt op schema om de vervanging op tijd af te ronden. Het college zal hierover doorgaan in het debat.

1480

De PvdA sprak over de BOA's en het nieuwe functiehuis; in de raadsbrief van september 2023 is de uitkomst van een benchmark van BOA functies gedeeld met de raad. De uitkomst was dat de inschaling van boafuncties niet afwijkt van die functies in andere gemeenten. Wel is besloten te kijken naar het herzien van de huidige functieopbouw om die ook graag aantrekkelijk te laten zijn voor de toekomst door het takenpakket van functies te wijzigen. Daarmee ontstaan nieuwe functies waardoor medewerkers meer perspectief hebben op doorgroei. Dat is toentertijd ook gedeeld. In de tussentijd was er een tekort aan BOA's op de arbeidsmarkt. De BOA's werden weggekaapt bij andere bedrijven maar niet de overheid. Destijds is tijdelijk besloten dat BOA's tijdelijk een arbeidsmarkttoelage krijgen met als doel destijds de actuele uitstroom af te remmen. Dat is duidelijk en nadrukkelijk gecommuniceerd dat die toelage niet voor altijd was, maar een tijdelijke en dat die zou komen te vervallen bij 1/1/2025, zowel richting de raad als richting de medewerkers. Voor alle 170 medewerkers komt de toelage te vervallen; dat was vooraf bekend. In de herziene functie opbouw is te zien dat 123 medewerkers een functie krijgen met een hogere schaal, dus uiteindelijk met meer perspectief. Dat geldt voor een deel van de medewerkers dus niet. De meeste medewerkers blijven in dezelfde schaal of ze gaan naar een hogere schaal. Er is meer differentiatie zodat er meer doorstroom is.

1490

De vraag is of er compensatie kan zijn; die kan er niet zijn. Het proces is zeer zorgvuldig en duidelijk geweest. Er is geen geld voor een langdurige toelage. Daarvoor is ook geen grond. De wethouder benadrukt dat het college dit zeer zorgvuldig heeft gedaan. Zij bevestigt dat er begeleiding is voor BOA-medewerkers die die arbeidsmarkttoelage niet meer krijgen. Dat wordt ook voorbereid. Vragen daarbij zijn hoe de gemeente ze kan helpen bij een goede budgettering wanneer die nodig is.

1500

De heer Stam (PvdA) vraagt of hiermee 50 mensen hierop achteruit gaan. Of is de groep groter omdat de schaal sprong aan de onderkant van het schaalhuis kleiner is dan de bovenkant.

Wethouder Streefland vindt dit een te technische vraag waarop zij nu op dit moment geen antwoord kan geven. Ze zijn niet achteruit gegaan in de schaal. Voor sommigen betekent het dat ze een schaal hoger doorgaan naar een volgende schaal. Op termijn betekent dat ook meer geld.

1510

De voorzitter merkt op richting de heer Stam dat deze discussie niet thuishoort in deze commissie. Zijn vragen hebben betrekking op de uitvoering van HR.

Wethouder Streefland vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van VOLT over de zoekrichtingen bij de hervormingen met de eerder gegeven

informatie te herhalen. De gemeente licht bestaand beleid door op nut en noodzaak om vervolgens beleid te kunnen schrappen waar schrappen mogelijk is. De vermindering van thematisch beleid wordt daarin meegenomen. Het college kijkt ook naar decentrale bedrijfsvoeringfunctie; nagegaan wordt of met centralisatie een verbetering ontstaat. Ook wordt gekeken naar maatschappelijke accommodaties waarover de wethouder zojuist sprak in antwoord op de desbetreffende vraag van GroenLinks.

De wethouder gaat in op het Handhavingdossier op de inbreng van VOLT. Het debat zal 5 december plaatsvinden. Daarbij zullen zowel wethouder Eerenberg als zij daarbij aanwezig zijn. Daaraan vooraf ontvangt de raad een brief waarin het college de update geeft over hoeveel nieuwe zaken er zijn. Een deel van de behandeling zal in het geheim moeten plaatsvinden omdat er een behoorlijk aantal zaken onder de rechter zijn. Dat zijn zaken waar in Utrecht al in het gelijk gesteld is, maar die een vervolg hebben gekregen. De wethouder stelt voor dit af te wachten. Een deel zal zoveel mogelijk openbaar besproken worden.

Student & Starter ging in op stageplekken. Dit is aan de fracties zelf. Wat haar betreft hoeft het college daarop geen beleid te maken. Zij moedigt de fracties aan dit te gaan doen.

De uitstroom onder de 30 jaar is hoog. De wethouder noemt de exit monitor om goed zicht te krijgen op de vertrekkende medewerkers. Redenen voor vertrek zijn door-groei behoefte, iets anders en salaris.

Op dit moment werkt het college aan het optuigen van een career centrum om doorstroom voor medewerkers eenvoudig te maken. De verwachting is dat het ook deze groep jonge medewerkers helpt om intern door te stromen in plaats van extern.

Veel vragen vanuit de ChristenUnie zijn al beantwoord in het eerdere deel. De wethouder herhaalt eerder gegeven informatie over de route .

Richting horizon zet de wethouder uiteen dat het college gebruik maakt van de dienstenleverancier voor het uitvoeren van een pentesting (red: onderzoek naar kwetsbaarheden van onderzochte systemen).

Het college werkt aan allerlei andere processen. Het college probeert het Sterrenteam te formeren.

De gemeente heeft ook heel veel beheertaken die leden van het Sterrenteam wellicht niet zo leuk vinden. Het is altijd zoeken naar waar mensen te vinden zijn en waar ze op te leiden zijn. Als taken sexy zijn, zitten de taken niet altijd bij de gemeente.

De wethouder dankt de heer Paalman voor de tip voor het eventueel benutten van het gebouw van het Datacentrum aan de Manitobadreef voor de opvang.

Gemiste vragen?

De heer Dekkers (GroenLinks) heeft een toezegging gevraagd voor een gesprek met het Ondernemersfonds; een melding wanneer daarover iets terug gehoord wordt. En hij heeft gevraagd er aandacht voor te hebben dat niet nog een extra ingewikkelde procedure komt,

De heer Paalman (HORIZON) had nog een antwoord te goed van de burgemeester over de hackers. En hij had een vraag gesteld over de ondernemers die zich genooddaakt voelen om beveiligers in te huren; of de gemeente die ondernemers tegemoet kan komen, niet alleen met geld maar misschien ook met andere middelen.

Wethouder Oosters gaat in op de vraag over het Ondernemersfonds. Zij weet nog niet hoe zij deze informatie kan verwerken.

De heer Dekkers (GroenLinks) doet als suggestie de Voorjaarsnota.

Wethouder Oosters is het daarmee eens; zij zal de informatie toesturen voor de voorjaarsnota. Die informatie zal niet in een afzonderlijke brief worden gewerkt.

1570 **Burgemeester Dijkstra** licht toe dat de hackers van haar geen harde toezegging was. Dat was een gesprek. De politie werkt met hackers. Of de gemeente dit gaat doen is aan de gemeentesecretaris. Hiervoor heeft het college op dit moment geen plannen. Voor het overige gelden de woorden van wethouder Streefland.

De heer Ait Daoua (D66) had een vraag gesteld over het zaakstelsel, over hoe de maatregelen in de praktijk eruit komen te zien, hoe ervoor gezorgd wordt dat het stelsel daadwerkelijk goed functioneert.

1580 **Wethouder Streefland** refereert aan het door haar gegeven antwoord. De functionaliteit wordt één op één vervangen. Dat heeft geen impact op de kwaliteit van de dienstverlening. Het vervangende stelsel wordt in veel andere Nederlandse gemeenten gebruikt. Bekend is dat het de groei en de volumes aan kan. Vooralsnog loopt het college op schema om de vervanging op tijd af te ronden. Met betrekking tot de groei en de toekomstbestendigheid heeft het college ook al voorbij deze vervanging gekeken en gaat [het stelsel]. Dit betreft gemeente brede common ground oplossingen waarbij samengewerkt wordt met andere gemeenten.

Tweede termijn

De voorzitter vraagt de commissie de termijn alleen te benutten voor richtingen zoals moties en amendementen voor de eindbehandeling.

1590 **Mevrouw Meerding** (VVD) gaat in op de informatie over het Wijkservice Centrum Vleuten De Meern. De burgemeester zei daarover dat het college kijkt naar het schrappen van diensten, maar de deuren blijven open. Zij attendeert het college op het dictum van de motie: die zegt dat het Wijkservicecentrum en de bijbehorende burgerzakenbalies open moeten blijven. Zij krijgt graag de toezegging dat de motie conform het dictum wordt uitgevoerd.

De heer Paalman (HORIZON) houdt het voor mogelijk dat hij een motie indient in de raad.

De beantwoording

1600 **Burgemeester Dijkstra** komt op de uitvoering van de motie terug. Dan kan mevrouw Meerding zien of zij van mening is dat de burgemeester zich voldoende conform letter en geest gedraagt. Het college kijkt in bredere zin naar de wijze waarop wijkservicecentra optimaal in te zetten zijn. In de motie wordt gevraagd de service te behouden in Vleuten De Meern en het Wijkservicecentrum open te houden. Dat is goed verstaan. Het college kijkt in het kader van de hervormingen breder, maar de dienstverlening voor alle wijkservice centra. Het zou vreemd zijn een service centrum op voorhand daarvan uit te sluiten. De burgemeester vindt het verstandig om hierover op een ander moment op terug te komen. Zij heeft mevrouw
1610 Meerding goed gehoord.

Toezeggingen

De heer Lok (commissiegriffier) deelt mee dat

- de burgemeester zal in de vorm van een onderdeel van een breder verhaal over de hervormingen reageren op de vragen over de uitvoering van de motie Wijkservice centrum in Vleuten De Meern. Zij verwacht dit in de loop van volgend voorjaar naar de raad te sturen.
- In Q1 2025 zal een brief volgen over het Initiatievenfonds en de ondersteuning van onder andere grote evenementen die uit dit fonds worden gefinancierd.
- 1620 – Bij de voorjaarsnota wordt de raad geïnformeerd over de hervormingsbezuinigingen en de gevolgen voor participatie/gemeenschapsvorming.
- Zal de brief volgen met een update over de stand van zaken inzake het handavingsdossier voorafgaand aan de commissie behandeling in VBF.
- Voor de voorjaarsnota zal de raad geïnformeerd worden over het gesprek met het Ondernemersfonds, over het financieren van initiatieven zonder ingewikkelde procedure.
- Het aanbod is gedaan voor een informatiebijeenkomst over weerbaarheid tegen digitale aanvallen op kritische infrastructuren en het aanbod van de wethouder voor een technische bijeenkomst over ziektereductie.

1630

De voorzitter schorst de vergadering voor 5 minuten om daarna ruimte te bieden voor de JWCS-vergadering.